

Geologic

44-203 Rybnik, Strzelecka 78

Tel: 502773557

email: geologic1@wp.pl

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO MIEJSCOWEGO
PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DLA CZĘŚCI
MIASTA RYBNIKA OBEJMUJĄCEJ OBSZAR W REJONIE ULICY
RUDZKIEJ (MPZP 52-2)**

Zleceniodawca: Urząd Miasta Rybnik
ul. B. Chrobrego 2
44-200 Rybnik

Autor: Tomasz Miłowski

Data wykonania: 15 września 2020 r., 3 listopada 2020 r., 5 luty 2021 r.

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	4
1.1 CEL, ZAKRES PRACY, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI	4
1.2 METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	6
1.3 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBŁU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	6
1.4 USTALENIA I GŁÓWNE CELE PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	7
2. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA	9
2.1 POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE	9
2.2 BUDOWA GEOLOGICZNA	9
2.3 WODY POWIERZCHNIOWE	9
2.4 WODY PODZIEMNE	10
2.5 KLIMAT	11
2.6 POWIERZCHNIA ZIEMI	11
2.6.1 UKSZTAŁTOWANIE TERENU, ZAGROŻENIE OSUWISKOWE	12
2.6.2 GLEBY I ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA	13
2.7 ZASOBY NATURALNE	13
2.8 PRZYRODA OŻYWIONA	13
2.9 OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 R. I KORYTARZE EKOLOGICZNE	19
2.10 KRAJOBRAZ	20
2.11 ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH	21
3. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU	21
4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	21
5. SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU	23
5.1 WPŁYW NA WODY POWIERZCHNIOWE	23
5.2 WPŁYW NA WODY PODZIEMNE	23
5.3 WPŁYW NA KLIMAT	24
5.4 POWIERZCHNIA ZIEMI	24
5.5.1 WPŁYW NA UKSZTAŁTOWANIE TERENU	24
5.5.2 WPŁYW NA GLEBY	25
5.6 WPŁYW NA ZASOBY NATURALNE	25
5.7 WPŁYW NA PRZYRODĘ OŻYWIONĄ	25

5.8 WPŁYW NA OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 R. I NA KORYTARZE EKOLOGICZNE	27
5.9 WPŁYW NA KRAJOBRAZ	29
5.10 WPŁYW NA ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH.....	30
5.11 WPŁYW NA WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	30
5.11.1 JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO.....	30
5.11.2 KLIMAT AKUSTYCZNY	31
5.11.3 POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	32
5.11.4 GOSPODARKA ODPADAMI	32
5.11.5 ZAGROŻENIE POWODZIOWE	32
5.11.6 ZAGROŻENIE OSUWISKOWE	32
6. PRZEWIDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	32
7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJE PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	33
8. MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000	34
9. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	35
10. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	36
11. LITERATURA	42
12. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA	42

Spis rysunków

Rys. 1 Położenie geograficzne analizowanego terenu

Rys. 2 Wskazanie terenów z możliwością urbanizacji

Oświadczanie zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 283 ze zm.).

Oświadczam, że ja, Tomasz Miłowski spełniam wymagania o których mowa w art. 74a ust. 2 pkt 1 i 2 ww. ustawy: w 2003 r. ukończyłem studia wyższe z dziedziny geologii oraz w 2011 r. studia podyplomowe z zakresu prawnych problemów górnictwa i ochrony środowiska. W latach 2005 – 2021 wykonałem lub brałem udział w wykonaniu kilkuset prognoz oddziaływania na środowisko, raportów oddziaływania na środowisko oraz innych opracowań dotyczących ochrony środowiska. Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

 Geologic
Tomasz Miłowski
44-203 Rybnik, ul. Strzelecka 78
tel. 502 773 557 e-mail: geologic1@wp.pl
NIP 6-2-283-41-91, REGON 241759860
Tomasz Miłowski

1. WPROWADZENIE

1.1 CEL, ZAKRES PRACY, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnik dla obszaru położonego w dzielnicy Chwałęcice, na zachód od ul. Rudzkiej, w rejonie Zbiornika Pniowiec. Prognoza została wykonana na zlecenie Urzędu Miasta w Rybniku.

W pismach Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach znak WOOS.410.364.2020.PB z dnia 6 października 2020 r. oraz znak WOOS.610.74.2020.PB z dnia 6 października 2020 r. wskazano by uzupełnić prognozę oddziaływania na środowisko o omówienie wpływu ustaleń projektu planu na wartości przyrodnicze i krajobrazowe dla których utworzony został Park Krajobrazowy „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”. Prognoza została uzupełniona w ww. zakresie, w tym m.in. [szczegółowo odniesiono się do rozporządzenia obowiązującego na terenie parku – jedyne go dokumentu, który jak do tej pory obowiązuje na terenie parku](#). Pomimo, że nie wykazano by mogły zostać złamane jakiegokolwiek zakazy z tego rozporządzenia Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach ponownie przesłał negatywną opinię (pismo znak WOOS.410.496.2020.PB z dnia 5 stycznia 2021 r.) i odmowę uzgodnienia (pismo znak WOOS.610.101.2020.PB z dnia 5 stycznia 2020 r. Zgodnie z tymi pismami prognozę dodatkowo uzupełniono o opis przyrody ożywionej i opis wpływu na park krajobrazowy (rozdziały 2.8 i 2.9 oraz 5.7 i 5.8).

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z przepisu art. 51 ust 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 283 ze zm.).

Podstawowym celem prognozy jest wykazanie, jak określone w planie kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy wpłyną na środowisko i czy, a jeśli tak to w jakim stopniu spowodują powstanie oddziaływań o charakterze znaczącym. Ze względu na dużą złożoność zjawisk przyrodniczych, ograniczony zakres rozpoznania środowiska oraz ogólny charakter dokumentów planistycznych, ocena potencjalnych przekształceń środowiska wynikających z projektowanego przeznaczenia terenu ma formę prognozy. Prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych nowymi ustaleniami planu, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki jakie niesie za sobą realizacja ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne oraz dobra kultury.

Niniejsza prognoza została sporządzona w oparciu o wymogi wynikające z przepisu art. 51 ust 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 283 ze zm.).

Zgodnie z wyżej wymienionym artykułem sporządzana prognoza:

- a) zawiera
  - ustalenia i główne cele projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Rybnik oraz jego powiązania z innymi dokumentami,
  - informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
  - informacje na temat przewidywanych możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko,
  - propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
  - streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- b) określa, analizuje i ocenia
  - istniejący stan środowiska,
  - potencjalne zmiany stanu środowiska przy braku realizacji postanowień projektowanego dokumentu,
  - przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko przy realizacji postanowień projektowanego dokumentu,
  - istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu,
  - cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby w jakich te cele zostały uwzględnione,
- c) przedstawia
  - rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko,
  - możliwości rozwiązań alternatywnych w odniesieniu do obszaru Natura 2000.

Zakres niniejszej prognozy został również uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach pismem nr WOOŚ.411.303.2017.PB z dnia 3 stycznia 2018 oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Rybniku pismem znak ONS-ZNS.522.42.2017 z dnia 28 grudnia 2017 r.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Rybnik powiązany jest z następującymi dokumentami:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego z 2016 r. przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 13 września 2016 r., poz. 4619);
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika przyjętego Uchwałą Nr 370/XXIII/2016 Rady Miasta Rybnika z dnia 30 czerwca 2016 r.;
- Uchwała Nr 545/XXXV/2005 Rady Miasta Rybnika z dnia 25 maja 2005 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania

przestrzennego miasta Rybnika - obowiązujący na analizowanym terenie miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego;

- Uchwała Nr 78/VII/2011 Rady Miasta Rybnika z dnia 23 lutego 2011 r. w sprawie uchwalenia zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika dla określonych terenów (MPZP Zachód 2011) – mpzp obowiązujący na fragmencie terenu;
- Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone na potrzeby projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnik, Biuro Rozwoju Regionu Spółka z o.o., Katowice, 2014 r.;

1.2 METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

W celu sporządzenia prognozy przeprowadzono następujące prace:

- zaznajomiono się z projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w tym z wnioskami do planu,
- zaznajomiono się z danymi fizjograficznymi oraz innymi dostępnymi opracowaniami sozologicznymi obejmującymi obszar objęty prognozą,
- dokonano oceny projektu MPZP w odniesieniu do obowiązujących aktów prawnych, w tym przepisów gminnych,
- przeprowadzono wizję obszaru objętego prognozą w sierpniu 2020 r.,
- dokonano analizy czynników potencjalnie mogących przynieść negatywne skutki dla środowiska,

1.3 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnik powinny zostać uwzględnione priorytety w zakresie ochrony środowiska wynikające z dokumentów ustanowionych na szczeblu rządowym, samorządowym, porozumień międzynarodowych oraz projektów dokumentów i dyrektyw Unii Europejskiej.

Poszczególne dyrektywy, międzynarodowe akty prawne zostały wdrożone do polskiego prawodawstwa i tym samym znalazły swoje odzwierciedlenie w projektowanym dokumencie. Projekt analizowanego dokumentu uwzględnia wytyczne i cele ochrony środowiska przyjęte w wyżej wymienionych dyrektywach i konwencjach, poprzez zamieszczenie zapisów dotyczących różnych aspektów środowiska, zwłaszcza w zakresie jego ochrony. Uzyskano w ten sposób wysoką zgodność z dokumentami planistycznymi różnego szczebla, co pozwala wnioskować, że związane z nimi cele będą osiągane również przez ustalenia funkcjonalne wynikające z projektu planu. Zostało utrzymane założenie strategiczne dokumentów wszystkich poziomów, że celem generalnym rozwoju jest rozwój

zrównoważony, przez który należy rozumieć zrównoważony udział wszystkich istotnych czynników ekologicznych, gospodarczych i społecznych.

1.4 USTALENIA I GŁÓWNE CELE PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego objęto obszar położony w mieście Rybnik, w dzielnicy Chwałęcice (część południowa) i dzielnicy Stodoły (część północna) obejmujący Zbiornik Pniowiec i jego otoczenie. Powierzchnia obszaru objętego planem wynosi ok. 92,7 ha. MPZP opracowywany jest na podstawie uchwały Nr 636/XLII/2017 z dnia 16 listopada 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej obszar w rejonie ulicy Rudzkiej (MPZP 52), przy czym obecnie procedowana jest część terenu. W 2018 r. procedowano południowo-wschodnią część terenu, gdzie wyznaczono teren kąpieliska, projekt ten został oznaczony jako mpzp 52-1. Celem zmiany planu było wskazanie możliwości rozwoju Zbiornika Pniowiec i jego otoczenia wraz z potrzebną infrastrukturą.

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ustalono następujące przeznaczenia terenów:

- MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- MU – teren zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
- US – tereny sportu i rekreacji,
- WS – tereny wód powierzchniowych śródlądowych,
- ZP – tereny zieleni urządzonej,
- ZNU – tereny zieleni nieurządzonej,
- ZL – tereny lasu,
- KDD – tereny dróg publicznych klasy drogi dojazdowej,
- KDW – tereny dróg wewnętrznych,
- KP – teren parkingowy terenowego.

Projekt planu wskazuje tereny na zachodnim i północnym brzegu stawu 3WS położonego po południowej stronie Zbiornika Pniowiec jako tereny US (teren 5US i 6US). Również teren położony pomiędzy ul. Pniowską, a Zbiornikiem Pniowiec wskazano jako teren usług sportu i rekreacji 3 US i 4US, a także tereny położone na północno-zachodnim i północno-wschodnim brzegu zbiornika – tereny 1US i 2US.

Spośród terenów zabudowy mieszkaniowej generalnie wskazywano nowe tereny w oparciu o poszerzenie terenów już istniejących, miejscami jednak dość znaczne. Większe powierzchnie do tej pory niezabudowane to teren pomiędzy ul. Rudzką i ul. Łabędzią (znajduje się tu ugorowany grunt rolny, 11MN) i teren po zachodniej stronie ul. Łabędziej (łąka, 12MN). Na terenie na południe od kąpieliska wskazano parking 1KP, jest

on tu bardzo potrzebny, gdyż do tej pory użytkownicy kąpieliska mieli ogromny problem z zaparkowaniem samochodów. Na pozostałych terenach następuje uzupełnienie zabudowy, z tym, że generalnie zabudowane zostaną luki pomiędzy istniejącą już zabudową, zagospodarowane jako przydomowe ogrody, nieużytki, trawniki, składy materiałów budowlanych itp. Projekt planu nie wskazuje żadnych nowych dróg tak publicznych, jak i wewnętrznych. Dużą część terenów rolnych i leśnych, głównie w części południowo-wschodniej pozostawiono w stanie obecnym, wolnym od zabudowy. Teren wokół zbiornika, gdzie dominują zbiorowiska szuwarowe wskazano jako tereny zieleni urządzonej. Dodatkowo w tekście projektu ustalono następujące zasady w zakresie ochrony przyrody brzegu zbiornika:

- nakazuje się zachowanie istniejących cieków naturalnych;
- zakaz niszczenia szuwarów i roślinności przybrzeżnej wód powierzchniowych;
- zakaz lokalizowania obiektów budowlanych w odległości 5 m od linii rozgraniczającej terenu o symbolu 3WS za wyjątkiem dwóch pomostów na terenach o symbolach 5US i 2ZP.

W wyniku realizacji ustaleń planu wokół stawu położonego w części południowej (teren 2WS) Zbiornika Pniowiec, gdzie obecnie dominują zbiorowiska wodno-błotne powstanie zabudowa usług sportu i rekreacji 5US i 6US. **W celu zabezpieczenia istniejących tu zbiorowisk roślinnych wprowadzono wskazane powyżej ustalenia. Również pozostawienie pozostałej części brzegów zbiornika oraz stawu położonego w części zachodniej w obrębie terenów zieleni urządzonej ma na celu przeciwdziałanie procesom urbanizacyjnym. Część terenu zbiornika przy mniejszym stawie zostanie zabudowana, ale na pozostałym obszarze roślinność szuwarowa pozostanie w stanie obecnym.**

Na terenie Parku Krajobrazowego CKKRW (powierzchnia ok. 50000 ha) występuje kilkaset mniejszych i większych stawów zgrupowanych często w całe zespoły stawowe. Wymienić tu można np. stawy w rezerwacie Łęczczok, stawy w dolinie Suminy w gminie Lyski, stawy w rejonie Żor (tzw. Pojezierze Palowickie) i szereg, szereg innych. Duża część z ich brzegów porośnięta jest szuwarami i zadrzewieniami o charakterze łęgowym, podobnymi do tych, które występują na terenach 5US i 6US. Nawet jeżeli zbiorowiska na tych terenach zostałyby zniszczone (co jednak nie powinno się stać, gdyż wprowadzono odpowiednie zabezpieczenia) to stanowią one jedynie znikomą część wszystkich zbiorowisk wodno-błotnych położonych na terenie PK CKKRW. Ewentualny ubytek siedlisk będzie niezauważalny w skali parku i nie wpłynie na cele ochrony parku i jego przyrodę.

2. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA

2.1 POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE

Analizowany obszar położony jest w mieście Rybnik, w dzielnicy Chwałęcice (część południowa) i dzielnicy Stodoły (część północna) i generalnie obejmuje Zbiornik Pniowiec i jego otoczenie. Granicę wschodnią stanowi ul. Rudzka i częściowo ul. Łabędzia, granicę południową ul. Pniowska. Pozostałe granice przebiegają nieregularnie, polnymi drogami lub po wydzieleniach ewidencyjnych działek. Granica zachodnia obszaru opracowania mpzp stanowi jednocześnie granicę miasta Rybnik z gminą Lyski. Powierzchnia obszaru objętego planem wynosi ok. 92,7 ha.

Według podziału na jednostki fizyczno-geograficzne J. Kondrackiego¹ analizowany obszar położony jest w prowincji Niż Środkowoeuropejski (31), podprowincji Niziny Środkowopolskie (318), makroregionie Nizina Śląska (318.5), w obrębie mezoregionu Kotlina Raciborska (318.59).

2.2 BUDOWA GEOLOGICZNA

Na terenie miasta Rybnika głęboko pod utworami trzeciorzędowymi zalegają węglonośne utwory karbonu, które były i są przedmiotem eksploatacji. Na analizowanym terenie są to łowce, mułowce, piaskowce i węgiel kamienny warstw pietrkowickich, gruszowskich, jakłowieckich i porębskich **Cn1**. Wiek tych warstw to namur. Na dużej części podłoża miasta występują trzeciorzędowe utwory starszego miocenu tworzone przez ility piaszczyste i margliste, piaski, żwiry i łupki ilaste z gipsem i anhydrytem oraz sole kamienne warstw skawińskich, wielickich i grabowieckich **Nb**, a także ility i piaski z syderytami, miejscami z węglem brunatnym warstw kędzierzyńskich **Ns**.² Bezpośrednio w rejonie gdzie znajduje się analizowany teren występują w podłożu rozległe powierzchnie warstw kędzierzyńskich. Na nich zalegały utwory związane głównie ze zlodowaceniem środkowopolskim i holocenem. Zgodnie ze Szczegółową Mapą Geologiczną Polski ark. Rybnik³ na analizowanym obszarze występowały piaski i żwiry wodnolodowcowe fg^1Q_{p3} deponowane tu w trakcie zlodowacenia środkowopolskiego, gliny zwałowe fg^1Q_{p3} oraz osady rzeczne, gdyż teren ten stanowił dolinę cieków Dopytyw do zb. Pniowiec. Po wybudowaniu Zbiornika Rybnickiego obszar ten częściowo został zalany wodą, tak więc obecnie budowa geologiczna została przekształcona – można spodziewać się, że deponowane są tu muły i ility zastoiskowe typowe dla stawów i zbiorników wodnych. Na pozostałym obszarze występują opisane wyżej utwory Zlodowacenia Środkowopolskiego, Północnopolskiego i Holocenijskiego.

2.3 WODY POWIERZCHNIOWE

Wody powierzchniowe płynące i stojące

Całą centralną część analizowanego obszaru stanowi Zbiornik Pniowiec 2WS, boczny zalew Zbiornika Rybnik. Inne nazwy tego zbiornika to Zatoka Pniowiec, Zalew Pniowiec lub po prostu Pniowiec. Rzędna piętrzenia wynosi tu ok. 221 m n.p.m. Zbiornik ten powstał

---

¹ Kondracki J., Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa 2001 r.;

² Kotlicy G. i S., Mapa geologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Gliwice, WG, Warszawa, 1979 r.;

³ Sarnacka Z., Szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Rybnik, PIG, Warszawa 1959 r.;

na początku lat 70 w związku z budową Elektrowni Rybnik. Na brzegu Zbiornika Pniowiec, który znajduje się poza granicami opracowania znajduje się niewielka plaża i kąpielisko utworzone w 2018 r. (dla tego celu uchwalono mpzp stanowiący pierwszy etap niniejszego mpzp o nazwie mpzp 52-1). Po stronie południowej i po stronie zachodniej Zbiornika Pniowiec znajdują się dwa mniejsze zbiorniki odcięte groblami po których biegną drogi. Oba te zbiorniki, choć formalnie stanowią część Pniowca, raczej stanowią stawy hodowlane o nieco innym charakterze niż główny zbiornik. Powierzchnia Zbiornika Pniowiec to ok. 25 ha (łącznie z częścią położoną poza mpzp), staw położony w części zachodniej 1WS zajmuje ok. 1,3 ha, staw położony w części południowej (3WS) ok. 3,6 ha. W części zachodniej do zbiornika uchodzi Dopływ do zb. Pniowiec.

Zagrożenie powodziowe

Na analizowanym terenie nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, ani tereny predystynowane do wystąpienia podtopień.

Ujęcia wód powierzchniowych oraz ich strefy ochronne

Na analizowanym terenie nie występują ujęcia wód powierzchniowych, ani ich strefy ochronne.

Jednolite części wód powierzchniowych

Na analizowanym obszarze brak jest cieków, które zostały wydzielone jako jednolite części wód powierzchniowych. Całość obszaru znajduje się natomiast w zlewni JCWP nr PLRW60001156539 Ruda w obrębie zbiornika Rybnik.

2.4 WODY PODZIEMNE

Regionalizacja Hydrogeologiczna

Według Mapy Hydrogeologicznej Polski w skali 1:200000 ark. Gliwice⁴ analizowany obszar położony jest w Regionie Przedkarpackim XXII, w podregionie Przedkarpacko-Śląskim XXII7. Główny poziom użytkowy stanowią tu utwory czwartorzędowe wykształcone jako piaski i żwiry, zalegające na głębokości do 30 m.

Użytkowe poziomy wodonośne

Według Mapy Hydrogeologicznej Polski ark. Rydułtowy na zdecydowanej większości analizowanego obszaru nie występują użytkowe poziomy wodonośne.⁵ Jedynie w części położonej na północnym - wschodzie (rejon ul. Lechickiej i ul. Rudzkiej) wydzielono użytkowy czwartorzędowy poziom wodonośny 3abQ-QIII związany z doliną Rudy.

Czwartorzędowe piętro wodonośne budują piaski i żwiry wypełniające dolinę Rudy. Poziom wodonośny jest przepływowy, odkryty lub częściowo odkryty, a ruch wody odbywa się w ośrodku porowym. Własności hydrogeologiczne kompleksu żwirowo-piaszczystego są korzystne do gromadzenia i przewodzenia wody. Miąższość warstwy wodonośnej wynosi ok. 10 – 20 m. Mapa Hydrogeologiczna Polski wydzieliła na analizowanym terenie jednostkę

---

⁴ Kotlicka G., Wagner J., Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Gliwice, WG, Warszawa, 1986 r.;

⁵ Chmura A., Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Rybnik, PIG, Warszawa 1998 r.;

hydrogeologiczną 3abQ-QIII w dolinie Rudy. Parametry jednostki przedstawiono w tabelach poniżej.

Tabela 1 Charakterystyka wód podziemnych

Jednostka hydrogeologiczna	Średnia wydajność studni wierconej	Stopień zagrożenia wód	Izolacja	Jakość wód
3abQ-QIII	> 70	Średni – obszar o niskiej odporności, ale ograniczonej dostępności	Brak izolacji lub miejscami izolacja słaba	IIb – jakość średnia woda wymaga uzdatnienia

Tabela 2 Główne parametry jednostek hydrogeologicznych

Symbol jednostki hydrogeologicznej	Piętro wodonośne	Miąszość [m]	Współczynnik filtracji [m/24h]	Przewodność warstwy wodonośnej [m ² /24h]	Moduł zasobów odnawialnych [m ³ /24h/km ²]	Moduł zasobów dyspozycyjnych [m ³ /24h/km ²]
3abQ-QIII	Q	24,3	45,9	676	265	212

Główne zbiorniki wód podziemnych

Według Mapy wstępnej waloryzacji głównych zbiorników wód podziemnych (Skrzypczak [red], 2003) oraz materiałów Państwowej Służby Hydrogeologicznej na analizowanym terenie nie wydzielono lokalnych lub głównych zbiorników wód podziemnych.

Jednolite części wód podziemnych

Według podziału Polski na jednolite części wód podziemnych analizowany obszar znajduje się w JCWPd nr 144.

Ujęcia wód podziemnych

Na analizowanym terenie nie występują ujęcia wód podziemnych, ani ich strefy ochronne.

2.5 KLIMAT

Analizowany obszar leży we wschodniej części dzielnicy klimatycznej podsudeckiej – XVIII. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi ok. 8,1°C przy średniej dla stycznia – 2,2°C i średniej dla lipca 18,5°C. Okres występowania średniej dobowej temperatury powietrza poniżej 0°C – około 65 dni; dla średniej dobowej powyżej 15°C – ponad 100 dni.

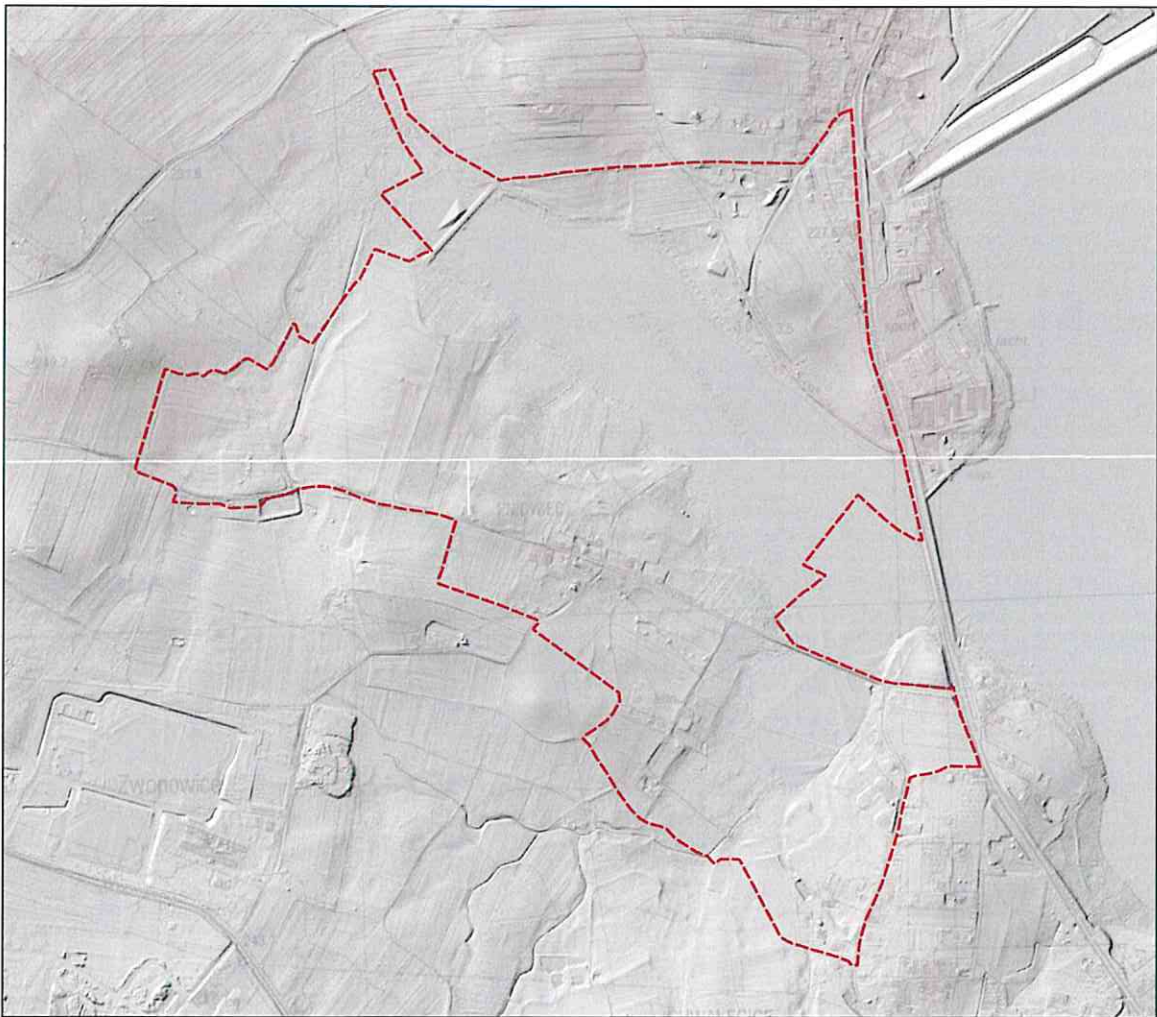
Średnia roczna suma opadów atmosferycznych w roku przeciętnym wynosi ok. 744 mm (z wielolecia 1961- 86). W roku wilgotnym z tego samego wielolecia zanotowano 1044 mm. Średnia liczba dni w roku z opadem powyżej 0,1 mm wynosi 150 - 160 dni. Średnia liczba dni z opadem śnieżnym 40 - 45 dni; średni czas zalegania szaty śnieżnej – około 65 dni. Okres wegetacyjny trwa ok. 220 dni.

2.6 POWIERZCHNIA ZIEMI

2.6.1 UKSZTAŁTOWANIE TERENU, ZAGROŻENIE OSUWISKOWE, OSIADANIA TERENU NA SKUTEK EKSPLOATACJI GÓRNICZEJ

Ukształtowanie terenu

Centralną część analizowanego obszaru stanowi Zbiornik Pniowiec, którego rzędna piętrzenia wynosi ok. 221 m n.p.m. Ponad zbiornikiem wznoszą się zbocza doliny dawnego Dopływu do zb. Pniowiec, które formowane były w obrębie płaskich wysoczyzn morenowych, równin wodnolodowcowych oraz fragmentów moren czołowych. W najwyższych położeniach (część zachodnia i południowa) rzędne wynoszą ok. 235 m n.p.m., w części północno-wschodniej ok. 228 m n.p.m. Elementami ukształtowania terenu o charakterze antropogenicznym są groble oraz sam zbiornik. W okresie jego budowy doszło tu do znaczących zmian ukształtowania terenu, które jednak obecnie nie są już widoczne.

Rysunek 1 Ukształtowanie analizowanego terenu na podstawie Numerycznego Modelu Terenu.

Zagrożenie osuwiskowe

Z bazy danych SOPO oraz ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnik wynika, że na analizowanym obszarze nie występują osuwiska ani tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi.

Osiadania terenu na skutek eksploatacji górniczej

Analizowany obszar położony jest poza granicami obszarów i terenów górniczych. Zgodnie z informacjami zamieszczonymi w „Opracowaniu ekofizjograficznym dla miasta Rybnik”⁶ z 2014 r. na analizowanym obszarze nie przewiduje się prowadzenia eksploatacji górniczej, nie wystąpią tu również wpływy eksploatacji.

2.6.2 GLEBY I ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Zgodnie z mapą glebowo-rolniczą w części położonej na południe od zbiornika występują gleby brunatne wyługowane i brunatne kwaśne, gleby pseudobielicowe oraz czarne ziemie zdegradowane i gleby szare. W części położonej na północ od zbiornika występują gleby brunatne wyługowane i brunatne kwaśne. Spośród kompleksów rolniczej przydatności gleb wydzielono tu głównie gleby kompleksu żytniego słabego oraz gleby kompleksu żytniego bardzo słabego. W niższych położeniach licznie występują użytki zielone średnie. Zgodnie z mapą ewidencyjną wydzielono tu grunty orne klas RIVa, RIVb, RV i RVI. Miejscami występują również łąki klas IV i V. Zwykle gleby na gruntach klasy IV pozostają w użytkowaniu rolnym, a na gruntach klas V i VI są odłogowane i często zarastają krzewami i drzewami. Duża tego typu powierzchnia zadrzewiona znajduje się po północno-wschodniej stronie zbiornika, rośnie tu zadrzewienie mające już obecnie charakter leśny, nie jest ono jednak ujęte w ewidencji jako las (teren 2US).

2.7 ZASOBY NATURALNE

W głębokim podłożu analizowanego terenu znajduje się złożo węgla kamiennego „Jejkowice” (ID Midas nr 9525). Złożo to nie jest eksploatowane, ani przewidywane do eksploatacji, nie wydzielono tu również obszarów i terenów górniczych.

2.8 PRZYRODA OŻYWIONA

Całą centralną część analizowanego obszaru stanowi Zbiornik Pniowiec, boczny zalew Zbiornika Rybnik. Brzegi zbiornika (tereny 1ZP, 2ZP, 5US, 6US) porastają przeważnie rozległe trzcinowiska oraz zakrzewienia o charakterze łęgowym z wierzbą i olchą. Od strony ul. Rudzkiej brzeg zbiornika stanowi grobla, której brzegi porasta wykaszana trawa, po wierzchu grobli przebiega ul. Rudzka. Od strony ul. Pniowskiej również znajduje się grobla, której brzegi porastają zakrzaczenia z dereniem świdwą (teren 2KDD i 3WS). Poza południowo-wschodnią granicą obszaru znajduje się piaszczysta plaża, w okresie letnim licznie odwiedzana przez wypoczywających. Miejsce to wykorzystywane jest do wypoczynku przez plażowiczów, a także do parkowania samochodów, biwakowania, morsowania, wprowadzania psów i innych tego typu aktywności.

Na południe od ul. Pniowskiej znajduje się boczny staw (3WS), który odgródzony jest groblą. Podobnie jak i w przypadku zbiornika głównego także i brzegi tego zbiornika

---

⁶ Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone na potrzeby projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnik, Biuro Rozwoju Regionu Spółka z o.o., Katowice, 2014 r.;

porastają szuwały trzcinowe a jego obrzeża porastają zadrzewienia o charakterze łągowym i olsowym (teren 5US, 6US i 2ZP). Podobny charakter ma zbiornik znajdujący się w części północno-zachodniej, z tym że tu powierzchnie szuwarów mają zdecydowanie większy zasięg (teren 1WS, 1ZP).

Na pozostałym obszarze dominują grunty orne, łąki oraz niewielkie zadrzewienia, gdzieś tam także pojawia się zabudowa mieszkaniowa. W części położonej pomiędzy ul. Łąbedzią i ul. Rudzką znajdują się ugorowane grunty orne, na niewielkiej części tego terenu znajduje się również ogródek piwny, który funkcjonuje w okresie letnim, wtedy i gdy pobliskie kąpielisko (teren 1KP, 11MN). Wzdłuż ul. Łąbedziej znajduje się zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, a w części centralnej duża łąka (pomiędzy ul. Łąbedzią, a bocznym stawem Zbiornika Pniowiec, teren 12MN). W kierunku zachodnim, po obu stronach ul. Pniowskiej kontynuują się grunty orne i łąki (teren 4ZNU, 5US, 6US). Po południowo-zachodniej stronie stawu 3WS znajduje się niewielka osada złożona z pojedynczych zabudowań (9MN, 10MN). Dalej w kierunku zachodnim znajdują się zabudowania dawnej wsi Pniowiec (6MN, 7MN, 8MN), najciekawszym elementem tej osady jest ogromny dąb szypułkowy, który rośnie tuż przy drodze – został on objęty ochroną jako pomnik przyrody. Idąc dalej w kierunku zachodnim wzdłuż ul. Pniowskiej rozciągają się mozaiki pól i niewielkich lasów – są to lasy komunalne należące do miasta Rybnik. Zgodnie z uproszczonym planem urządzenia lasu znajdują się tu kolejno następujące powierzchnie: brzoza 90 lat, dąb 90 lat, sosna 110 lat, dąb 30 lat i dąb 60 lat. Zadrzewienia mają charakter gospodarczy, ale ze względu na położenie pośród terenów rolnych oraz generalnie starszy wiek mają one podwyższoną wartość przyrodniczą.

Na północnym brzegu Zbiornika Pniowiec również występuje mozaika terenów rolnych, lasów oraz zabudowy. W części północno-zachodniej występują grunty orne (3US). W części centralnej oraz w części północno-wschodniej (pomiędzy ul. Lechicką i ul. Rudzką) występuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Nad brzegiem Zbiornika Pniowiec rosną zadrzewienia, które powstały na skutek wieloletniego ugorowania gruntów rolnych (teren 2US). Dawniej rosły tu pojedyncze zadrzewienia o czym świadczą rosnące tu dęby, wierzby czy topole, obecnie jednak teren ten ma charakter lasu z podrostem wierzby, osiki, robinii akacjowej, czeremchy amerykańskiej. Drzewa te i krzewy wyrosły na skutek naturalnej sukcesji, ich wiek to ok. 30 lat. Las ten w ewidencji gruntów nie jest wydzielony jako grunt leśny, wskazano tu teren rolny R.

Na analizowanym obszarze występuje szereg interesujących wartości przyrodniczych do których przede wszystkim zaliczyć można brzegi zbiornika z licznymi trzcinowiskami oraz zadrzewieniami o charakterze olsowym lub łągowym. Właściwie porastają one cały brzeg zbiornika, w jednych miejscach nieco szerzej, w innych bardziej wąsko (tereny 1ZP, 2ZP, 5US, 6US). Najmniej tego typu siedlisk jest od strony północno-wschodniej, tu teren dość intensywnie wykorzystują wędkarze. Najciekawsze pod względem przyrodniczym są dwa mniejsze stawy (1WS i 3WS) położone w części południowej i zachodniej obszaru. Teren ten ma również dużą wartość przyrodniczą nie tylko ze względu na występujące tu wartościowe

siedliska, ale też ze względu na występowanie blisko siebie mozaiki różnorodnych ekosystemów rolnych, leśnych i wodnoblotnych.

W tabeli poniżej bardziej szczegółowo opisano stan przyrody na terenach 1US – 6US z uwzględnieniem ewentualnie występujących tam wartościowych siedlisk.

Tabela 3 Występowanie cennych siedlisk przyrodniczych na terenach objętych możliwością przekształceń

Teren	Opis przyrody	Występowanie cennych siedlisk przyrodniczych
1US	Grunt orny pozostający w użytkowaniu rolnym	Brak cennych siedlisk
2US	W części północno-zachodniej znajduje się uprawiany grunt orny. W części północno-wschodniej znajdują się nieużytki o charakterze ruderalnym porastające roślinnością o charakterze ruderalnym (trzcinnik piaszkowy, wrotycz, nawłocie). W części południowej obszaru znajdują się zadrzewienia, które mają charakter leśny. Powstały one na skutek wieloletniego odłogowania gruntów rolnych – w ewidencji nie są one wykazywane jako grunt leśny. Drzewostan buduje tu głównie topola osika, topola biała, topola szara, brzoza brodawkowata, robinia akacjowa, wierzba. Teren ten nie ma dużej wartości przyrodniczej.	Brak cennych siedlisk
3US	W centralnej i zachodniej części obszaru znajdują się uprawiane grunty orne. W części południowo-wschodniej terenu, przy niewielkim parkingu, który powstał tu dla użytkowników ścieżki spacerowej biegnącej wokół zbiornika, rośnie zadrzewienie, którego skład budują brzozy brodawkowate, topole osiki, białe i szare, modrzewie. W części północno-zachodniej znajduje się drugie zadrzewienie na tym terenie, w którego składzie dominuje brzoza oraz w domieszce	Brak cennych siedlisk

	sosna. Zadrzewienia nie mają dużej wartości przyrodniczej i powstały na skutek wieloletniego odłogowania gruntów rolnych.	
5US	Na analizowanym terenie znajduje się mozaika gruntów ornych, łąk świeżych, zadrzewień śródpolnych oraz nad brzegiem zbiornika pasa szuwarów i zadrzewień nadbrzeżnych o charakterze łągowym. Przez centralną część terenu z południa na północ przebiega pas zadrzewienia śródpolnego w którego składzie występują brzozy, wierzy białe, leszczyny oraz zakrzewienia derenia świdwy. Zadrzewienie łączy się z zadrzewieniami przyogrodowymi budynków, które znajdują się na terenie 10MN. W części wschodniej terenu, nad zbiornikiem o nr 3WS występuje pas nadbrzeżnych zarośli, z których część występuje na terenie 5US, a część już bezpośrednio na terenie 3WS. Występuje tu pas szuwaru trzcinowego <i>Phragmitetum australis</i> oraz pas zadrzewień o charakterze łągowym z olchą czarną, wierzbą białą, wierzbą kruchą, wierzbą pięciopęcikową i wierzbą iwą oraz zakrzewieniami derenia świdwy. Zadrzewienia te mają różny stopień wykształcenia i można je w zależności od wieku drzew zaliczyć do zbiorowiska łągu wierzbowego <i>Salicetum triandro-viminalis</i> lub łągu wierzbowo-topolowego <i>Salici-Populetum</i>. Miejscami można tu również wyróżnić zbiorowisko łągu jesionowo-olszowego <i>Fraxino-Alnetum</i>.	Występowanie mozaiki siedlisk: szuwaru trzcinowego <i>Phragmitetum australis</i>, łągu wierzbowego <i>Salicetum triandro-viminalis</i> lub łągu wierzbowo-topolowego <i>Salici-Populetum</i>. Miejscami można tu również wyróżnić zbiorowisko łągu jesionowo-olszowego <i>Fraxino-Alnetum</i>. Z tego typu siedliskami związanych jest szereg gatunków ptaków wodno-błotnych: trzcinia, trzciniczek, rokitniczka, łożówka, potrzos, perkoz dwuczuby, świerszczak, strumieniówka, brzęczka itp. Gatunki te zwykle stanowią element ornitofauny zbiorników wodnych porośniętych pasami szuwarów i lasów łągowych w rejonie miasta Rybnik.
6US	Część zachodnią i południową zajmuje łąka świeża, która im bliżej	Występowanie mozaiki siedlisk: szuwaru trzcinowego

	części północnej i zbiornika przechodzi w mozaikę podmokłych siedlisk szuwaru trzcinowego oraz łągów wierzbowych, topolowo-wierzbowych i jesionowo-olszowych (opisane przy terenie 5US). Teren mocno zabagniony, podmokły i trudno dostępny.	<i>Phragmitetum australis</i>, łągu wierzbowego <i>Salicetum triandroviminalis</i> lub łągu wierzbowo-topolowego <i>Salici-Populetum</i>. Miejscami można tu również wyróżnić zbiorowisko łągu jesionowo-olszowego <i>Fraxino-Alnetum</i>. Z tego typu siedliskami związanych jest szereg gatunków ptaków wodno-błotnych: trzciniaś, trzcinniczek, rokitniczka, łożówka, potrzos, perkoz, dwuczuby, świerszczak, strumieniówka, brzęczka itp.

Odniesienie tabeli powyżej: występowanie cennych siedlisk przyrodniczych determinuje jednocześnie występowanie chronionych gatunków. Nie ma najmniejszego sensu wykazywanie czy na danym terenie występuje tyle i tyle chronionych ptaków, ssaków, wazek czy ślimaków, skoro często są to zwierzęta powszechnie występujące (przykład jeże, wiewiórki, sikory, krety itp.). Najistotniejsze jest wskazanie występowania cennego siedliska. Jeśli na analizowanych terenach występują szuwary nadwodne oraz lasy i zadrzewienia łąkowe to oczywiste jest, że tereny te w sposób naturalny będą charakteryzowały się podwyższoną liczbą rzadszych gatunków, które preferują dany specyficzny biotop. Gatunki te zwykle stanowią element ornitofauny zbiorników wodnych porośniętych pasami szuwarów i lasów łąkowych w rejonie miasta Rybnik.

Odniesienie do „Aktualizacja waloryzacji przyrodniczej Miasta Rybnika”

W pismach, które Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach ponownie przesłał pismem znak WOOŚ.410.496.2020.PB z dnia 5 stycznia 2021 r. i znak WOOŚ.610.101.2020.PB z dnia 5 stycznia 2020 r. wskazano na konieczność odniesienia się do dokumentu pt. „Aktualizacja waloryzacji przyrodniczej Miasta Rybnika”⁷ z 2017 r. w którym to opracowaniu rzekomo miały się znaleźć informacje o występowaniu na analizowanym terenie szczegółowych informacji dotyczących chronionych gatunków i wartościowych siedlisk przyrodniczych.

Niestety dokument pt. „Aktualizacja...” jest dokumentem mocno nierzetelnym, prawdopodobnie wykonanym z za biurka, bez chociażby minimalnego rozpoznania środowiska miasta. W opracowaniu tym znajduje się szereg błędów i nielogiczności. Wyraźny jest brak podstawowej choćby znajomości istotnych dla miasta terenów wartościowych pod względem przyrodniczym – wiele ważnych i cennych terenów zostało pominiętych, inne, które mają niewielką wartość zostały z kolei wskazane jako cenne. Trudno z ustaleniami tego dokumentu w jakikolwiek sposób dyskutować.

⁷ Aktualizacja waloryzacji przyrodniczej miasta Rybnika, Vanellus Eco, Rybnik, 2017 r.

Ponieważ jednak RDOŚ Katowice uznał, że należy się do niego odnieść poniżej omówiono krótko co znalazło się w opisie i na mapach, w zakresie analizowanego terenu.

Rośliny i grzyby (Mapa rozmieszczenia cennych gatunków mszaków, roślin naczyniowych oraz grzybów)

Z chronionych gatunków roślin i grzybów nie wykazywano żadnych gatunków.

Gatunki zwierząt (Mapa rozmieszczenia cennych gatunków zwierząt oraz korytarzy ekologicznych)

Z gatunków zwierząt wskazano na terenie stawu 3WS: Rybitwę rzeczną *Sterna hirundo*, Bobra europejskiego *Castor fiber*, gatunek chrząszcza *Agabus strilatus*. Na terenie 6US wskazano natomiast występowanie dzierzby gąsiorka *Lanius collurio*.

Zupełnie nie wiadomo dlaczego podano akurat takie gatunki zwierząt, ani dlaczego nie opisano gatunków, które w sposób oczywisty występują na analizowanym terenie dlatego, że po prostu związane są z siedliskami szuwarowymi lub łągowymi. Dlaczego nie opisano jakichkolwiek gatunków ze stawu 1WS, który ma o wiele większy potencjał przyrodniczy (duże połacie szuwarów)?

Stanowisko rybitwy w „Aktualizacji WP” wskazano błędnie, rzeczywiste stanowisko to Zalew Gzel, gdzie umieszczona jest platforma dla tych ptaków.

Bóbr europejski rzeczywiście może występować na tym obszarze, jednakże w trakcie wizji terenowej nie stwierdzono tu śladów jego bytowania (brak charakterystycznych śladów zgryzów). Jest to jednak zwierzę powszechnie żyjące w środowiskach wodnych miasta Rybnika i okolic, stąd też może również i tu występować. Ślady bytowania bobrów obserwowane są nad brzegami wielu cieków i zbiorników miasta i Parku CKKRW.

Co do chrząszcza *Agabus strilatus* trudno w jakikolwiek sposób się wypowiedzieć. W tekście „Aktualizacji WP” stwierdzono jedynie, że widziany w Zbiorniku Pniowiec. Brak informacji o populacji, dokładnym stanowisku. Nie wiadomo dlaczego akurat tego chrząszcza opisano, a innych owadów wodnych nie (np. ważki, ślimaki).

Stwierdzenie dzierzby gąsiorka *Lanius collurio* również jest niezrozumiałe. Gąsiorek jest ptakiem, który w rejonie Rybnika na terenach o charakterze rolnym z zadrzewieniami występuje często i nie jest wyjątkowym czy szczególnie rzadkim gatunkiem. W odpowiednim środowisku (tereny rolne z zadrzewieniami) stanowi normalny składnik ornitofauny. Jednocześnie waloryzacja w ogóle nie wskazuje gatunków związanych z pasem szuwarów czy z wodami: trzcinia, trzciniczek, rokitniczka, potrzos, perkoz itp.

Zbiorowiska roślinne (Mapa zbiorowisk roślinnych)

Podobnie jak i w ww. przypadkach tak i tu nie jest zrozumiałe czym kierowali się opracowujący mapę zbiorowisk roślinnych. Obok prawidłowych wskazań znajdują się tu również takie, które nie mają nic wspólnego z rzeczywistością. Np. na terenie 5US i 6US w ogóle nie wykazywano łągów, wskazywano natomiast szuwar szerokopałkowy (którego raczej tu brak). Z kolei na terenie 1ZP wskazywano łągi wierzbowo-topolowe i szuvary

trzciny. To wskazanie jest prawidłowe, nie wiadomo więc dlaczego nieprawidłowo opisano teren wokół zbiornika 3WS.

Waloryzacja (Mapa waloryzacji przyrodniczej)

Podobnie jak i w ww. przypadkach tak i tu nie jest zrozumiałe czym kierowali się opracowujący mapę waloryzacji. W tekście w ogóle brak odniesienia do tego zagadnienia. Na mapach z kolei wskazano, że tereny 5US i 6US posiadają walor 2 (tereny o przeciętnych walorach przyrodniczych), tak sam jak nieużytki na terenie 11MN, co jest oczywistym absurdem, biorąc pod uwagę jakiego typu siedliska występują na terenie 5US i 6US. Grunt orny na części terenu 5WS z kolei otrzymał pozycję 3 (tereny cenne pod względem przyrodniczym). Dla przykładu: jako tereny o wysokich walorach przyrodniczych 4 (jeden z najwyższych) wskazano...zwykle lasy gospodarcze, których na terenie miasta jest wiele, i które zwykle stanowią silnie odkształcone gospodarką leśną sztuczne monokultury.

W tekście waloryzacji brak jest również jakichkolwiek bardziej sensownych sformułowań dotyczących potrzeb ochrony danych terenów, ich wskazania, określenia form ochrony itp.

Ze względu na szereg błędów i przeinaczeń „Aktualizacja waloryzacji przyrodniczej miasta Rybnika” z 2017 r. nie może być przedmiotem jakichkolwiek ustaleń czy odniesień w zakresie analizowanego tematu. Korzystanie z tego opracowania musi zawsze podlegać bieżącej rewizji i sprawdzeniu informacji w terenie, co zostało uczynione w niniejszym opracowaniu.

2.9 OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 ORAZ KORYTARZE EKOLOGICZNE

Park krajobrazowy

Cały analizowany teren położony jest w Parku Krajobrazowym Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich. Park Krajobrazowy „Cysterskie Kompozycje Rud Wielkich” utworzono na drodze Rozporządzenia Wojewody Katowickiego Nr 181/93 z dnia 23 XI 1993 r. (Dz. U. Woj. Katowickiego z 1993 r. Nr 15, poz. 130). W roku 2000 na wniosek Elektrociepłowni Rybnik nastąpiła zmiana granic parku na podstawie Rozporządzenia Wojewody Śląskiego Nr 37/2000 z dnia 28 września 2000 (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2000 r. nr 35, poz. 548). Wyłączone zostały: obszar elektrowni Rybnik, Zbiornik Rybnicki oraz przyległe tereny zurbanizowane. Park o powierzchni ok. 49500 ha obejmuje gminy: Nędza, Kuźnia Raciborska oraz częściowo gminy: Knurów, Czerwionka – Leszczyny, Orzesze, Żory, Suszec, Rybnik, Lyski, Racibórz, Sośnicowice i Pilchowice województwa śląskiego – są to tereny Nadleśnictw: Rudy, Rudziniec i Rybnik. Celem utworzenia Parku obejmującego tereny leśne, obszary rzek i stawów, upraw polnych i zabudowań było zachowanie i ochrona dóbr i walorów przyrodniczych, przyrodniczo – kulturowych, kulturowych i rekreacyjnych. W granicach Parku znalazł się obszar łączący doliny największych polskich rzek Odry i Wisły z centralnie przepływającą rzeką Rudą, pokryty na znacznych powierzchniach kompleksami leśnymi i rolniczymi. Teren Parku charakteryzuje się atrakcyjnością przyrodniczą związaną

z zachowaną szatą roślinną i ukształtowaniem terenu oraz dużymi wartościami kulturowymi zapoczątkowanymi przez leśno – rybacką gospodarkę cystersów.

Należy zwrócić uwagę, że pomimo upływu ponad 28 lat od ustanowienia parku wciąż nie ma planu jego ochrony – a więc dokumentu który winien integrować wszelkie działania na terenie parku. Brak jest również jakiegokolwiek inwentaryzacji przyrodniczej terenu parku i zupełnie nie wiadomo co miałyby być szczegółowym przedmiotem jego ochrony.

Pomniki przyrody

Na analizowanym terenie znajduje się jedno drzewo uznane za pomnik przyrody, jest to dąb szypułkowy *Quercus robur* o obwodzie pnia 497 cm i wysokości 19 m rosnący przy ul. Pniowskiej. Drzewo zostało ustanowione pomnikiem przyrody Uchwałą Rady Miasta Rybnika z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie zniesienia formy ochrony przyrody dla czterech drzew oraz uznania pięciu drzew za pomniki przyrody Dz. Urz. Województwa Śląskiego z 28 grudnia 2016 r. poz. 7126.

Korytarze ekologiczne

W opracowaniu studialnym dotyczącym korytarzy ekologicznych w województwie śląskim⁸ nie wskazywano tu występowania jakichkolwiek korytarzy ekologicznych dla ssaków drapieżnych i kopytnych, jedynie korytarz ekologiczny dla ptaków. Nie wyznaczono tu również korytarzy ekologicznych w opracowaniach dotyczących całego kraju.⁹ Korytarz ekologiczny dla ptaków obejmuje dolinę Rudy wraz z Jeziorem Rybnickim i Zbiornikiem Pniowiec. W opracowaniu J. Parusela wskazano tu dwa korytarze: Zb. Dzierżno Duże – Zb. Rybnicki i Dolina Górnej Wisły – Dolina Górnej Odry. Biorąc pod uwagę lokalne korytarze ekologiczne – obecnie zwierzęta, nawet duże ssaki kopytne mają możliwość wolnego przemieszczania się po analizowanym terenie, a zwłaszcza dostępu do wody Zbiornika Pniowiec.

2.10 KRAJOBRAZ

Analizowany teren stanowi część ważnego dla kształtowania krajobrazu Rybnika obszaru Zbiornika Rybnickiego. Cały ten obszar w ujęciu generalnym cechuje się wysokimi walorami krajobrazowymi, choć punktowo mogą występować tereny z elementami dysharmonizującymi (np. źle ulokowana zabudowa, reklamy, billboardy, źle dopasowana zieleń itp.), zwłaszcza tam gdzie pojawiają się ślady działalności człowieka. Analizowany teren cechuje się dużymi walorami krajobrazowymi, choć niewątpliwie zdecydowanie lepiej prezentuje się on obserwowany z dalsza (np. z grobli na ul. Rudzkiej czy z przeciwnego brzegu), niż z bliska. Negatywnym elementem krajobrazu są miejsca pozbawione roślinności, powstałe poprzez wydeptywanie przez wędkarzy i spacerujących czy przez ruch parkujących tu pojazdów. Elementy te widoczne są w części północno-wschodniej oraz na terenie poza mpzp gdzie znajduje się plaża. Liczne są tu śmieci, brudny piasek, miejsca po ogniskach i grillach itp. Negatywnym elementem jest również zabudowa mieszkaniowa, która

---

⁸ Parusel i in., 2007 r. Korytarze ekologiczne Województwa Śląskiego

⁹ Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badań Ssaków PAN, Białowieża 2011 r.

całkowicie bez żadnego uzasadnienia zaczęła w ostatnich latach pojawiać się na północnym brzegu zbiornika. Wskazane negatywne elementy, które koncentrują się w części południowo-wschodniej oraz północnej nie powinny jednak przysłaniać generalnie dużej wartości krajobrazowej. Pozytywne są tu rozległe otwarcia widokowe związane z pagórkowatym ukształtowaniem terenu, dzięki czemu liczne są otwarcia widokowe na taflę wody Zbiornika Pniowiec, na tereny rolne i na fragmenty leśne. Możliwe są obserwacje przeciwnych brzegów, porośnięty przeważnie krzewami i drzewami. Cały ten teren posiada bardzo duże wartości krajobrazowe, unikatowe w skali miasta Rybnik oraz całego regionu.

2.11 ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Na obszarze objętym planem nie występują zabytki ujęte w Rejestrze Zabytków Województwa Śląskiego, znajdują się natomiast dwa obiekty ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków oraz trzy stanowiska archeologiczne:

- budynek mieszkalny (domy celników) przy ulicy Rudzkiej 409, położony w terenie oznaczonym symbolem 1/MU,
- krzyż kamienny kapliczkowy 1890-1910 r. przy ulicy Lechickiej, położony w terenie oznaczonym symbolem 1MN, 1US, 1KDD,
- stanowisko archeologiczne (obszar AZP: 100-42; nr stanowiska – 112),
- stanowisko archeologiczne (obszar AZP: 100-42; nr stanowiska – 116),
- stanowisko archeologiczne (obszar AZP: 100-42; nr stanowiska – 117);

3. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU

Na analizowanym obszarze obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego z 2005 roku (patrz rozdział 1.4), który w dużej mierze wskazuje podobne przeznaczenia terenu jak wskazane w projekcie planu. Jako tereny nowe, na których w mpzp z 2005 r. nie istniała możliwość zabudowy należy wskazać natomiast tereny przy stawie położonym w części południowej (tereny 5US i 6US). Przy braku realizacji ustaleń planu nie istniałaby możliwość przeprowadzenia większych zmian, teren pozostałby w stanie obecnym. Północna część brzegu Zbiornika Pniowiec była już wskazywana do zabudowy w mpzp z 2005 r.

4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Generalnie na analizowanym obszarze nie stwierdza się występowania szczególnych problemów ochrony środowiska, jak znaczące przekroczenia norm czy emisji. Pewnym problemem jest brak szczegółowych ustaleń dotyczących Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich. Rozporządzenie z 1993 r. nie przystaje do obecnego stanu prawnego oraz nie precyzuje co jest przedmiotem ochrony w parku. Jednocześnie jak do tej pory nie powstał plan ochrony parku, ani inwentaryzacja przyrodnicza, które miałyby być dokumentami integrującymi wszystkie działania w nim prowadzone. Bezpośrednio na analizowanym obszarze występują cenne siedliska przyrodnicze, trzcinowiska, pasy

roślinności nadbrzeżnej, które nie są chronione w odpowiedni sposób. Wartościowe byłoby, gdyby przepisy dotyczące parku zostały uszczegółowione i dostosowane do obecnego stanu prawnego. Jednocześnie konieczne jest, by w końcu przeprowadzić inwentaryzację przyrodniczą parku i wskazać tereny cenne i wartościowe pod względem przyrodniczym, które powinny zostać pozostawione wolne od zabudowy w obrębie parku krajobrazowego.

5. SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU

5.1 WPŁYW NA WODY POWIERZCHNIOWE

Projekt planu nie wprowadza nowych terenów i sposobów zagospodarowania, które w sposób znaczący mogłyby pogorszyć jakość wód powierzchniowych, a w szczególności takich, które kolidowałyby z istniejącym zbiornikiem, w sposób który powodowałby jego likwidację czy znaczącą zmianę sposobu zagospodarowania. Niewątpliwie powstanie nowej zabudowy usług sportu i rekreacji, w tym przystani wpłynie na zwiększenie ilości odprowadzanych ścieków, jednak jest to problem marginalny, biorąc pod uwagę fakt niemal całkowitego skanalizowania miasta Rybnik oraz niewielkie powierzchnie terenów przeznaczone do urbanizacji. W kontekście położenie terenu bezpośrednio nad zbiornikiem wodnym rozwiązanie kwestii odprowadzania ścieków będzie ważnym problemem na etapie projektowym. Na analizowanym terenie istnieje możliwość zaprojektowania obiektów w sposób, który nie będzie powodował zanieczyszczeń. Dodatkowo teren wokół zbiornika, gdzie dominują zbiorowiska szuwarowe wskazano jako tereny zieleni urządzonej. W tekście projektu ustalono następujące zasady w zakresie ochrony przyrody brzegu zbiornika:

- nakazuje się zachowanie istniejących cieków naturalnych;
- zakaz niszczenia szuwarów i roślinności przybrzeżnej wód powierzchniowych;
- zakaz lokalizowania obiektów budowlanych w odległości 5 m od linii rozgraniczającej terenu o symbolu 3WS za wyjątkiem dwóch pomostów na terenach o symbolach 5US i 2ZP.

Zasady te mają na celu jak najbardziej chronić linię brzegową zbiornika i istniejącą tu roślinność nadwodną. Natomiast w celu przeciwdziałania zanieczyszczeniom projekt planu przewiduje:

- nakazuje się odprowadzenie ścieków bytowych do miejskiej kanalizacji sanitarnej, z zastrzeżeniem przepisów ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 2010 ze zm.);
- nakazuje się odprowadzenie wód opadowych i roztopowych do miejskiej kanalizacji deszczowej, wprowadzającej wyżej wymienione wody do ziemi lub do wód powierzchniowych, z zastrzeżeniem pkt 3;
- dopuszcza się do czasu zrealizowania kanalizacji deszczowej odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do ziemi i do wód po uprzednim zabezpieczeniu przed przedostawaniem się zanieczyszczonych wód do ziemi i do wód.

W związku z ustaleniami projektu planu nie przewiduje się zagrożenia dla wód powierzchniowych.

5.2 WPŁYW NA WODY PODZIEMNE

Na analizowanym obszarze generalnie nie występują użytkowe poziomy wodonośne, występują one jedynie w północno-wschodniej części obszaru. W związku z ustaleniami projektu planu nie przewiduje się szczególnego zagrożenia wód podziemnych. Powstanie

nowej zabudowy z niedostatecznie rozwiązanym systemem odprowadzania ścieków może wpłynąć na stan wód podziemnych. Dla ochrony wód podziemnych ważne będą więc ustalenia przedstawione w zakresie gospodarki ściekowej w rozdziale 5.1. Dla ochrony wód podziemnych kluczowe znaczenie mają działania, które wykraczają poza ramy planowania przestrzennego, takie jak egzekwowanie przez gminę podłączeń do sieci kanalizacyjnej oraz właściwe zaprojektowanie inwestycji z uwzględnieniem wszelkich potrzebnych zabezpieczeń.

5.3 WPŁYW NA KLIMAT

W szerszej skali realizacja ustaleń planu nie będzie miała wpływu na klimat. Natomiast w niewielkim stopniu ulegnie mikroklimat terenów na których będzie powstawała nowa zabudowa. Zabudowanie terenów wpłynie na zwiększenie szorstkości powierzchni ziemi, a co za tym idzie na zmniejszenie warunków przewietrzania. Ze względu na położenie w otoczeniu dużego zbiornika wodnego, który ma decydujący wpływ na kształtowanie się topoklimatu oraz niewielką powierzchnię zabudowy zmiany praktycznie nie wystąpią. Zagrożeniem może być problem niskiej emisji na terenach gdzie proponuje się zabudowę mieszkaniową jednorodzinną. W celu przeciwdziałania temu negatywnemu zjawisku projekt planu wprowadza dostawy ciepła:

- poprzez lokalne bądź indywidualne źródło ciepła, z wykorzystaniem istniejącej bądź projektowanej sieci gazowej lub ciepłowniczej, z zastrzeżeniem pkt 2,
- poprzez lokalne bądź indywidualne źródło ciepła z wykorzystaniem istniejącej bądź projektowanej sieci elektroenergetycznej,
- poprzez lokalne bądź indywidualne źródło ciepła z wykorzystaniem urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy do 100 kW, z wyjątkiem urządzeń wykorzystujących moc energii wiatru i urządzeń biogazowych;
- w przypadku braku możliwości dostawy ciepła z wykorzystaniem istniejącej bądź projektowanej sieci gazowej lub ciepłowniczej, dopuszcza się dostawę ciepła w oparciu o proekologiczne i wysokosprawne indywidualne źródło ciepła, charakteryzujące się brakiem lub niską emisją substancji do powietrza.

Zabudowa terenów objętych planem w szerszej perspektywie może przyczynić się do pogarszania stanu jakości powietrza ze względu na niską emisję, należy jednak mieć nadzieję, że zapisy planu oraz nakazy uchwały antysmogowej ograniczą ten negatywny wpływ.

5.4 POWIERZCHNIA ZIEMI

5.4.1 WPŁYW NA UKSZTAŁTOWANIE TERENU

Projekt planu zakłada poszerzenie funkcji mieszkaniowej i usług sportu i rekreacji. Realizacja tych funkcji wpłynie nieznacznie na przekształcenie powierzchni terenu. Nie należy jednak spodziewać się znaczących przekształceń, projekt planu nie przewiduje bowiem wielkoskalowych przedsięwzięć, takich jak drogi wysokich klas, składowiska odpadów, eksploatacja kopalin czy inne obiekty, których budowa związana jest z przemieszczaniem

znaczącej ilości mas ziemnych. Zmiany powierzchni ziemi należy uznać za nieuniknione, towarzyszące wprowadzeniu każdego typu inwestycji, tym bardziej, że część terenów jest już zabudowana.

5.4.2 WPŁYW NA GLEBY

Przy powstaniu planowanej zabudowy istniejące tu gleby ulegną w większości zniszczeniu (zajętość terenu). Dotyczyło to będzie tych fragmentów, gdzie planowana jest realizacja zabudowy mieszkaniowej i usług sportu i rekreacji. Projekt planu przewiduje pozostawienie minimalnej powierzchni biologicznie czynnej dla poszczególnych terenów. Pomimo to przewiduje się, że na terenach poddanych pod zabudowę gleby zostaną stracone dla rolnictwa i przekształcone na gleby antropogeniczne, a rolnictwo praktycznie przestanie tu istnieć. Wolne od zabudowy pozostawiono tereny rolne głównie w części zachodniej obszaru, będą one pełniły dalej funkcje rolnicze. Należy pamiętać, że w świetle obowiązującego prawa zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1161) przekształcenie gleb klasy III na cele nierolnicze w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego poza obszarami miast wymaga zgody odpowiedniego organu. Na skutek ustaleń projektu planu nie zachodzi konieczność pozyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych, gdyż do urbanizacji nie wskazuje się gruntów klasy III (nie występują one na tym obszarze). Nie zajdzie również konieczność uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne – gleby tego typu występują na analizowanym obszarze, ale nie są wskazane do zabudowy. Zadrzewienia w północno-wschodniej części zbiornika nie zostały w ewidencji gruntów ujęte jako Ls, nie ma tu więc potrzeby uzyskiwania zgody leśnej, choć teren ten wskazano do zabudowy jako tereny 2US.

5.5 WPŁYW NA ZASOBY NATURALNE

W głębokim podłożu analizowanego obszaru występują udokumentowane złoża węgla kamiennego, które nie były eksploatowane, nie przewiduje się również ich eksploatacji w przyszłości. Nie zostały tu wyznaczone obszary i tereny górnicze. Projekt planu ujawnia udokumentowane złoża zgodnie z przepisami ustawy prawo geologiczne i górnicze, nie przewiduje się zagrożenia tego komponentu środowiska.

5.6 WPŁYW NA PRZYRODĘ OŻYWIONĄ

Projekt planu wskazuje tereny na zachodnim i północnym brzegu stawu położonego po południowej stronie Zbiornika Pniowiec jako tereny US (teren 5US i 6US). Również teren położony pomiędzy ul. Pniowską, a Zbiornikiem Pniowiec wskazano jako teren usług sportu i rekreacji 3US, a także tereny położone na północno-zachodnim i północno-wschodnim brzegu zbiornika – tereny 1US i 2US. Na terenach 5US i 6US występują zbiorowiska szuwarowe i łęgowe nad brzegiem zbiornika (patrz tabela w rozdziale 2.8). Projekt planu nakazuje ich zachowanie, jednocześnie jednak wprowadza się tu możliwość pewnego zabudowania terenów. Planuje się tu realizację pomysłu tzw. wioski rybackiej nawiązującej do średniowiecznych tradycji miasta. Pomimo, że w projekcie planu nakazano zachowanie roślinności szuwarowej można jednak spodziewać się tu pewnych przekształceń. Na pozostałym obszarze wokół zbiornika wskazano tereny ZP – zieleni urządzonej, tam brzeg

zbiornika wraz z roślinnością szuwarową pozostanie nienaruszony. Zdecydowanie najcenniejszym obiektem jest teren stawu w części zachodniej – teren 1WS, znajduje się tu toń wodna z licznymi szuwarami i zbiorowiskami wodno-błotnymi oraz zadrzewieniami o charakterze łągowym. Teren ten pozostawiono jako wolny od zabudowy, będzie on, wraz z terenami ZP stanowił przeciwwagę dla procesów urbanizacyjnych, które mogą wystąpić na pozostałych terenach wokół zbiornika – 1US, 3US, 5US i 6US. Na terenie oznaczonym jako 2US w północno-wschodniej części zbiornika rosną zadrzewienia o charakterze leśnym, jednak nie mają one dużej wartości przyrodniczej, w wyniku realizacji ustaleń planu można spodziewać się, że przestaną one istnieć.

Spośród terenów zabudowy mieszkaniowej generalnie wskazywano nowe tereny w oparciu o poszerzenie terenów już istniejących, miejscami jednak dość znaczne. Większe powierzchnie do tej pory niezabudowane to teren pomiędzy ul. Rudzką i ul. Łabędzią (znajduje się tu ugorowany grunt rolny, teren 11MN) i teren po zachodniej stronie ul. Łabędziej (łąka, 12MN). Na terenie na południe od kąpieliska wskazano parking 1KP, jest on tu bardzo potrzebny, gdyż do tej pory użytkownicy kąpieliska mieli ogromny problem z zaparkowaniem samochodów. Na pozostałych terenach następuje uzupełnienie zabudowy, z tym, że generalnie zabudowane zostaną luki pomiędzy istniejącą już zabudową, zagospodarowane jako przydomowe ogrody, nieużytki, trawniki, składy materiałów budowlanych itp. projekt planu nie wskazuje żadnych nowych dróg tak publicznych, jak i wewnętrznych. Dużą część terenów rolnych i leśnych, głównie w części południowo-wschodniej pozostawiono w stanie obecnym, wolnym od zabudowy. Teren wokół zbiornika, gdzie dominują zbiorowiska szuwarowe wskazano jako tereny zieleni urządzonej. Dodatkowo w tekście projektu ustalono następujące zasady w zakresie ochrony przyrody brzegu zbiornika:

- nakazuje się zachowanie istniejących cieków naturalnych;
- zakaz niszczenia szuwarów i roślinności przybrzeżnej wód powierzchniowych;
- zakaz lokalizowania obiektów budowlanych w odległości 5 m od linii rozgraniczającej terenu o symbolu 3WS za wyjątkiem dwóch pomostów na terenach o symbolach 5US i ZZP.

W wyniku realizacji ustaleń planu wokół stawu położonego w części południowej (teren 3WS) Zbiornika Pniowiec, gdzie obecnie dominują zbiorowiska wodno-błotne powstanie zabudowa usług sportu i rekreacji 5US i 6US. **W celu zabezpieczenia istniejących tu zbiorowisk roślinnych wprowadzono wskazane powyżej ustalenia.** Również pozostawienie pozostałej części brzegów zbiornika oraz stawu położonego w części zachodniej w obrębie terenów zieleni urządzonej ma na celu przeciwdziałanie procesom urbanizacyjnym. Część terenu zbiornika przy mniejszym stawie zostanie zabudowa, ale na pozostałym obszarze roślinność szuwarowa pozostanie w stanie obecnym.

Reasumując na terenach przewidzianych w planie do urbanizacji – **za wyjątkiem terenów 5US i 6US** - nie występują stanowiska roślin chronionych czy cenne siedliska przyrodnicze, a zmiana planu nie przyczyni się do znaczącego pogorszenia stanu środowiska

przyrodniczego [poza wymienionymi dwoma terenami](#). Duża powierzchnia brzegu zbiornika poza terenem objętym zmianą jako tereny US pozostanie niezabudowana w ramach terenów ZP, w tym również powierzchnie bardziej wartościowe, z większymi powierzchniami szuwarów czy zakrzaczeń, będą one pełniły funkcje przyrodnicze.

5.7 WPŁYW NA OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 I NA KORYTARZE EKOLOGICZNE

Wpływ na formy ochrony przyrody

Analizowany teren znajduje się w Parku Krajobrazowym „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”. Projekt planu nie wprowadza funkcji, które byłyby kolizyjne z wprowadzonymi na jego terenie zakazami. Osobnym zagadnieniem jest ochrona poszczególnych siedlisk przyrodniczych. Kwestia ta została omówiona w rozdziale powyżej. Zniszczone mogą zostać siedliska na terenach 5US i 6US, wprowadzono jednak odpowiednie ograniczenia w celu jak największego zachowania istniejących tu siedlisk.

Jedynym dokumentem określającym jakiegokolwiek zasady działania na terenie parku jest enigmatyczne, w żaden sposób nie odnoszące się do dzisiejszych przepisów rozporządzenie z 23 listopada 1993 r. W swoich pismach z 6 października 2020 r. i 5 stycznia 2021 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach wskazuje, by przeanalizować wpływ na „wartości przyrodnicze i walory krajobrazowe dla ochrony których został utworzony Park Krajobrazowy CKKRW. [Niestety nie wiadomo czym są owe wartości przyrodnicze i krajobrazowe, ponieważ nigdy nie zostało to określone przez właściwe organy.](#) W jedynym dokumencie, który w jakikolwiek sposób stanowi na temat parku, czyli w rozporządzeniu z 1993 r. w §2 ustalono, że „*Celem utworzenia parku obejmującego tereny leśne, obszary rzek i stawów, upraw polowych i zabudowań jest zachowanie i ochrona dóbr i walorów przyrodniczych, przyrodniczo-kulturowych i rekreacyjnych.* [Nigdzie i nigdy jednak nie zostało doprecyzowane o jakie walory przyrodnicze, przyrodniczo-kulturowe i rekreacyjne chodzi.](#)

Na potrzeby tego opracowania przyjmuje się, że może chodzić np. o zachowanie wód powierzchniowych (stawów) oraz o zachowanie siedlisk związanych z gospodarką wodno-stawową, a więc pasów szuwarów i lasów łęgowych. Jest to jednak tylko domniemanie przyjęte dla potrzeb niniejszego opracowania.

Na terenie Parku Krajobrazowego CKKRW (powierzchnia ok. 49500 ha) występuje kilkaset mniejszych i większych stawów zgrupowanych często w całe zespoły stawowe. Wymienić tu można np. stawy w rezerwacie Łęczczok, stawy w dolinie Suminy w gminie Łyski, stawy w rejonie Żor (tzw. Pojezierze Palowickie) i szereg, szereg innych. Duża część z ich brzegów porośnięta jest szuwarami i zadrzewieniami o charakterze łęgowym, podobnymi do tych, które występują na terenach 5US i 6US – jest to zbiorowisko typowe w obrębie PK CKKRW. Nawet jeżeli zbiorowiska na tych terenach zostałyby zniszczone (co jednak nie powinno się stać, gdyż wprowadzono odpowiednie zabezpieczenia) to stanowią one jedynie znikomą część wszystkich zbiorowisk wodno-błotnych położonych na terenie PK CKKRW. [Ewentualny ubytek siedlisk będzie niezauważalny w skali parku i nie wpłynie znacząco na prawdopodobny cel jego ochrony – ubytek wód powierzchniowych \(stawów\) oraz](#)

zachowanie siedlisk związanych z gospodarką wodno-stawową, a więc pasów szuwarów i lasów łęgowych oraz związane z tymi siedliskami populacje gatunków chronionych.

Należy zwrócić uwagę, że jak do tej pory nie wykonano inwentaryzacji przyrodniczej parku, ani nie wskazano co jest elementem jego ochrony. Wskazane w projekcie planu ustalenia ograniczające negatywne oddziaływania (zachowanie pasów szuwarów, zachowanie dużej części terenów ZP) ustalają **rozsądny kompromis pomiędzy potrzebami ochrony przyrody, a zagospodarowaniem turystycznym Zbiornika Pniowiec.**

Poniżej przedstawiono zestawienie nakazów i zakazów, które znalazły się w rozporządzeniu z 1993. **Jak wyraźnie widać, żaden zakaz nie jest złamany ustaleniami projektu mpzp.**

Tabela 4 Zakazy i nakazy wynikające z rozporządzenia nr 181/93 Wojewody Katowickiego z dnia 23 listopada 1993 r. w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego: Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich

I.p.	Nakazy i zakazy wynikające z §5 rozporządzenia	Czy mpzp dopuszcza działalność lub dane czynności?	Uwagi
1	Zabrania się lokalizowania inwestycji przemysłowych mogących pogorszyć stan środowiska.	Nie dopuszcza	
2	Nakazuje się ograniczyć lokalizowanie kopalnictwa podziemnego i odkrywkowego, wydobywanie skał, minerałów i torfu.	Nie dopuszcza	
3	Na obszarach leśnych zakazuje się zakładania upraw plantacyjnych drzew szybko rosnących.	Nie dopuszcza	W mpzp nie ma możliwości ustalenia składu drzewostanów
4	Zakazuje się wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości, innego zanieczyszczenia wód i gleby oraz powietrza.	Nie dopuszcza	Zakazy wynikają z powszechnie obowiązujących przepisów z zakresu ochrony środowiska
5	Zakazuje prowadzenia prac powodujących niekorzystne zmiany stosunków wodnych.	Projekt planu nie wprowadza przekształceń stosunków wodnych jak likwidacja cieków, stawów itp.	
6	Zabrania się umieszczania tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków w obrębie obszarów objętych szczególnymi formami ochrony przyrody, nie związanych z ochroną porządku i bezpieczeństwa	Na analizowanym terenie nie występują szczególne formy ochrony przyrody	W mpzp nie ma możliwości ustalenia zakazu lokalizacji tablic, napisów, ogłoszeń
7	Zabrania się prowadzenia działalności handlowej na terenach objętych szczególnymi formami ochrony przyrody.	Na analizowanym terenie nie	W mpzp nie ma możliwości ustalenia zakazu handlu

		występują szczególne formy ochrony przyrody	
8	Zakazuje się hodowli zwierząt metodą bezściółkową na skalę przemysłową.	Nie wprowadza się terenów obsługi produkcji rolniczej (RU), gdzie możliwa byłaby hodowla na skalę przemysłową	

Pomnik przyrody, dęb szypułkowy rosnący przy ul. Pniowskiej, został uwzględniony w projekcie planu zarówno w warstwie tekstowej, jak i na rysunku. Chronią go przepisy odrębne z zakresu ochrony przyrody.

Wpływ na korytarze ekologiczne

W opracowaniu studialnym dotyczącym korytarzy ekologicznych w województwie śląskim¹⁰ nie wskazywano tu występowania jakichkolwiek korytarzy ekologicznych dla ssaków drapieżnych i kopytnych, jedynie korytarz ekologiczny dla ptaków. Nie wyznaczono tu również korytarzy ekologicznych w opracowaniach dotyczących całego kraju.¹¹ Korytarz ekologiczny dla ptaków obejmuje dolinę Rudy wraz ze Jeziorem Rybnickim i Zbiornikiem Pniowiec. W opracowaniu J. Parusela wskazano tu dwa korytarze: Zb. Dzierżno Duże – Zb. Rybnicki i Dolina Górnej Wisły – Dolina Górnej Odry. Biorąc pod uwagę lokalne korytarze ekologiczne – obecnie zwierzęta, nawet duże ssaki kopytne mają możliwość wolnego przemieszczania się po analizowanym terenie, a zwłaszcza dostępu do wody Zbiornika Pniowiec.

Projekt planu nie wprowadza zagrożeń dla korytarza ekologicznego dla ptaków jak realizacja turbin wiatrowych, wysokich budynków lub też likwidacja zbiornika wodnego. Dużą część szuwarów nadwodnych pozostawiono w stanie obecnym.

Projekt planu, który nie wprowadza zabudowy w zachodniej części terenu pozostawia lokalne korytarze ekologiczne drożne – zwierzęta w dalszym ciągu będą miały możliwość przemieszczania się.

5.8 WPŁYW NA KRAJOBRAZ

Na skutek realizacji ustaleń planu zmieni się krajobraz rejonu stawu w części południowej (teren 3WS oraz tereny okoliczne) oraz w dużej mierze krajobraz północnego brzegu zbiornika, który zostanie zabudowany. Bardzo trudno jest ocenić na obecny moment jaki rodzaj zabudowy tu powstanie, niewątpliwie jednak teren ten jest eksponowany

¹⁰ Parusel i in., 2007 r. Korytarze ekologiczne Województwa Śląskiego

¹¹ Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badań Ssaków PAN, Białowieża 2011 r.

od strony ul. Rudzkiej i zmiana będzie tu mocno zauważalna. Nawet ewentualna wycinka drzew rosnących w części północno-wschodniej będzie stanowić dużą zmianę krajobrazu – jednak należy pamiętać, że zadrzewienia te nie stanowią lasu w rozumieniu ewidencji gruntów. W zapisach projektu planu znalazły się wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów oraz zasady kształtowania ładu przestrzennego, które powinny zabezpieczyć właściwe kształtowanie się krajobrazu, niewątpliwie natomiast w przypadku krajobrazu niezwykle istotne będą niuanse, których plan nie rozstrzyga. Niewątpliwie jednak krajobraz części północno-wschodniej i południowo-wschodniej analizowanego obszaru ulegnie dużej zmianie.

5.9 WPŁYW NA ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Na analizowanym obszarze nie występują zabytki oraz obiekty o wartościach kulturowych wpisane do Rejestru Zabytków Województwa Śląskiego, znajdują się tu natomiast obiekty wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków. Obiekty te zostały wskazane w projekcie planu, w związku z czym nie przewiduje się zagrożeń dla tego komponentu środowiska.

5.10 WPŁYW NA WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

5.10.1 JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby wpłynąć na potencjalne znaczące pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego. Zabudowa usług sportu i rekreacji zwykle nie powoduje negatywnych emisji. Również zagrożenie ze strony obiektów usługowych jest niewielkie, ponieważ muszą one spełnić szereg norm ujętych w prawie ochrony środowiska oraz objęte są bieżącym systemem monitoringu, kontroli oraz pozwoleń. Natomiast pewnym zagrożeniem jest poszerzenie się funkcji mieszkaniowej (tereny MN), która ciągle jest głównym sprawcą zanieczyszczeń w formie tzw. „niskiej emisji”. W celu przeciwdziałania temu negatywnemu zjawisku projekt planu wprowadza nakaz stosowania proekologicznych i wysokosprawnych źródeł energii cieplnej, charakteryzujących się brakiem lub niską emisją substancji do powietrza. Należy zaznaczyć, że pomimo uszczegóławiających zapisów planu problemu niskiej emisji nie da się ograniczyć na poziomie mpzp. Systemy obsługi grzewczej pozostają poza kontrolą służb ochrony środowiska, a rozwiązanie problemu niskiej emisji wymaga podjęcia działań, które wykraczają znacząco poza ramy miejscowego planu zagospodarowania. W przypadku powstania nowych terenów zabudowy mieszkaniowej jakość powietrza na skutek niskiej emisji może ulec pogorszeniu, oczywiście o ile nie zostaną do tego czasu wprowadzone rozwiązania takie jak np. ogrzewanie z sieci ciepłowniczej. Od 1 września 2017 r. na terenie województwa śląskiego obowiązuje tzw. uchwała antysmogowa¹², dzięki której również i w gospodarstwach domowych nastąpi ograniczenie możliwości lokalizowania źródeł ciepła wykorzystujących najgorsze jakościowo paliwa. Można mieć nadzieję, że na skutek tej uchwały sytuacja będzie stopniowo poprawiała się, choć niewątpliwie niezwykle ważna będzie tu postawa lokalnych samorządów, na których w dużej mierze spoczywa jak najsprawniejsze umożliwienie wprowadzenia zapisów uchwały

---

¹² Uchwała nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw

antysmogowej, ale także i aktywność samych mieszkańców, którzy powinni dążyć do wymiany kotłów na spełniające ustalenia uchwały antysmogowej. Niezwykle pomocna w zakresie walki z niską emisją byłaby akcja edukacyjna w zakresie właściwego użytkowania kotła np. tzw. metodą „palenia od góry”, gdyż za problem smogu odpowiada głównie brak umiejętności użytkowania kotłów oraz używanie niewłaściwego węgla (np. węgla koksującego typ 33 i 34), zagrożenia te jednak wykraczają poza zakres mpzp.

5.10.2 KLIMAT AKUSTYCZNY

Projekt planu określa na analizowanym terenie normy klimatu akustycznego zgodne z polskim prawem. Dopuszczalne poziomy hałasu powinny odpowiadać wymaganiom rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 112 ze zm.). Prowadzenie działalności na terenach o funkcjach mieszkaniowych (oraz jakichkolwiek innych) nie powinno powodować przekroczenia standardów jakości środowiska, o czym wyraźnie mówi art. 144 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska. W dalszej części w ust. 2 tego artykułu jest wyraźny nakaz dotyczący ewentualnego oddziaływania na środowisko i tereny sąsiednie, tj. eksploatacja instalacji powodująca wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, emisje hałasu oraz wytwarzanie pól elektromagnetycznych nie powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny.

Na analizowanym obszarze projekt planu nie wprowadza obiektów, które mogą mieć znaczący potencjalny wpływ na pogorszenie klimatu akustycznego, jak np. nowe rozwiązania drogowe wysokich klas czy rozległe tereny przemysłowe. Niewątpliwie jednak wprowadzenie terenów mieszkaniowych lub usług sportu i rekreacji na nowe tereny spowoduje pogorszenie jakości klimatu akustycznego, nie będzie to jednak oddziaływanie o charakterze znaczącym. Na dzień dzisiejszy na terenach nieurbanizowanych właściwie brak jest jakichkolwiek emitorów hałasu. Po wprowadzeniu zabudowy mieszkaniowej obszary te „wypełnią” się odgłosami pracy powstałych tu obiektów czy też życia codziennego (np. szczekanie psów, koszenie trawników itp.). Jakość klimatu akustycznego niewątpliwie ulegnie pogorszeniu, choć nie przewiduje się wystąpienia oddziaływań znaczących. Należy jednocześnie podkreślić, że zgodnie z obowiązującym prawem jakość klimatu akustycznego, za wyjątkiem dróg, nie może przekroczyć ustalonych standardów, w związku z czym w razie wystąpienia jakichkolwiek przekroczeń właściciel terenu będzie zobowiązany do ograniczenia uciążliwości. W projekcie planu, wskazano, które z terenów należą do poszczególnych rodzajów terenów o których mowa w art. 113 ust. 2 pkt 1 ustawy prawo ochrony środowiska. Projekt planu nie wprowadza żadnych nowych dróg, więc od tego typu inwestycji nie przewiduje się wzrostu zagrożenia.

W przypadku wystąpienia negatywnych oddziaływań inwestor będzie musiał każdorazowo wprowadzić odpowiednie zabezpieczenia. Do rodzajów zabezpieczeń należy np.: prowadzenie prac wyłącznie w określonych godzinach (np. poza godzinami nocnymi), zastosowanie ekranów akustycznych, prowadzenie prac w pomieszczeniach, odpowiednia lokalizacja emitorów hałasu. W przypadku zanieczyszczeń powietrza do rodzajów zabezpieczeń można zaliczyć np.: montaż właściwych, zgodnych z obowiązującymi normami

urządzeń, montaż odciągów spalin, odpowiednia lokalizacja emitorów. W związku z wprowadzonymi zabezpieczeniami oraz charakterem terenów nie przewiduje się jednak wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań.

5.10.3 POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Projekt planu nie wprowadza specjalnych obostrzeń co do lokowania anten telefonii komórkowej. Podobnie jak w przypadku emisji zanieczyszczeń i hałasu, wprowadzanie do środowiska pól elektromagnetycznych obostrzone jest szeregiem przepisów oraz systemu kontroli, stojących poza systemem planowania przestrzennego. Należy również dodać, że zgodnie z ustawą z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (t.j. z 2019 r. poz. 2410 ze zm.) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie może ustanawiać zakazów, a przyjmowane w nim rozwiązania nie mogą uniemożliwiać rozwoju telefonii komórkowej.

W projekcie planu ustalono również nakaz przestrzegania ograniczeń w zagospodarowaniu terenów położonych w strefach technicznych pokazanych na rysunku planu wzdłuż sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, zgodnie z obowiązującymi wymogami przepisów odrębnych.

5.10.4 GOSPODARKA ODPADAMI

Ze względu na przyrost zabudowy mieszkaniowej i usługowej niewątpliwie wzrośnie też ilość powstających odpadów, choć nie będzie to przyrost znaczący zważywszy na skalę terenów. Projekt planu nie wprowadza nowych składowisk odpadów, będą one składowane zgodnie z obowiązującymi przepisami na terenach do tego przeznaczonych. Gospodarka odpadami obostrzona jest szeregiem przepisów oraz systemu kontroli, stojących poza systemem planowania przestrzennego. Problem ten regulują zarówno ustawy (ustawa z 14 grudnia 2012 r. o odpadach, ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach) jak również uchwały Rady Miasta oraz programy gospodarki odpadami. W projekcie planu ustalono, by sposób postępowania z odpadami był zgodny z tymi przepisami.

5.10.5 ZAGROŻENIE POWODZIOWE

Na analizowanym obszarze nie występują obszary zagrożenia powodziowego, nie zaistniała więc potrzeba wprowadzania zapisów dotyczących tego typu zjawisk.

5.10.6 ZAGROŻENIE OSUWISKOWE

Na analizowanym obszarze nie występują osuwiska, ani tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi nie zaistniała więc potrzeba wprowadzania zapisów dotyczących tego typu zjawisk.

6. PRZEWIDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Projekt planu ze względu na swoją skalę, wprowadzone funkcje oraz odległość od granic Rzeczypospolitej Polskiej, nie będzie potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJE PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Rybnik zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko. W szczególności zaproponowano:

w zakresie zaopatrzenia w sieć teletechniczną:

- obsługa telekomunikacyjna z istniejącej i projektowanej sieci telekomunikacyjnej;

w zakresie gospodarki wodno-ściekowej:

- nakazuje się odprowadzenie ścieków bytowych do miejskiej kanalizacji sanitarnej, z zastrzeżeniem przepisów ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 2010);
- nakazuje się odprowadzenie wód opadowych i roztopowych do miejskiej kanalizacji deszczowej, wprowadzającej wyżej wymienione wody do ziemi lub do wód powierzchniowych, z zastrzeżeniem pkt poniżej;
- dopuszcza się do czasu zrealizowania kanalizacji deszczowej odprowadzania wód opadowych i roztopowych do ziemi i do wód po uprzednim zabezpieczeniu przed przedostawaniem się zanieczyszczonych wód do ziemi i do wód.

w zakresie zaopatrzenia w ciepło – dopuszczenie dostaw:

- poprzez lokalne bądź indywidualne źródło ciepła, z wykorzystaniem istniejącej bądź projektowanej sieci gazowej lub ciepłowniczej, z zastrzeżeniem pkt poniżej,
- poprzez lokalne bądź indywidualne źródło ciepła z wykorzystaniem istniejącej bądź projektowanej sieci elektroenergetycznej,
- poprzez lokalne bądź indywidualne źródło ciepła z wykorzystaniem urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy do 100 kW, z wyjątkiem urządzeń wykorzystujących moc energii wiatru i urządzeń biogazowych;
- w przypadku braku możliwości dostawy ciepła z wykorzystaniem istniejącej bądź projektowanej sieci gazowej lub ciepłowniczej, dopuszcza się dostawę ciepła w oparciu o proekologiczne i wysokosprawne indywidualne źródło ciepła, charakteryzujące się brakiem lub niską emisją substancji do powietrza.

w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną:

- W zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną ustala się dostawę energii elektrycznej z istniejącej i projektowanej sieci elektroenergetycznej lub urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy do 100 kW, z wyjątkiem urządzeń wykorzystujących moc energii wiatru i urządzeń biogazowych;

w zakresie zaopatrzenia w gaz:

- dostawa gazu z istniejącej i projektowanej sieci gazowej;

w zakresie ochrony przyrody wokół Zbiornika Pniowiec:

- teren wokół zbiornika, gdzie dominują zbiorowiska szuwarowe wskazano jako tereny zieleni urządzonej – jako przeciwwagę dla procesów urbanizacyjnych na terenach US;

Dla terenów US w tekście projektu ustalono następujące zasady:

- nakazuje się zachowanie istniejących cieków naturalnych;
- zakaz niszczenia szuwarów i roślinności przybrzeżnej wód powierzchniowych;
- zakaz lokalizowania obiektów budowlanych w odległości 5 m od linii rozgraniczającej terenu o symbolu 3WS za wyjątkiem dwóch pomostów na terenach o symbolach 5US i 2ZP.

pozostałe:

- W projekcie planu, zgodnie z art. 114 ust. 1 Prawa Ochrony Środowiska wskazano, które z terenów należą do poszczególnych rodzajów terenów o których mowa w art. 113 ust. 2 pkt 1;
- Ustalono szczegółowe zapisy dotyczące zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów;
- Ujawniono udokumentowane złoża kopalin;
- Wskazano położenie obszaru w Parku Krajobrazowym Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich;
- Wskazano obiekty zabytkowe i ustalono dla nich zasady ochrony;

W projekcie mpzp nie wprowadzono zapisów dotyczących kompensacji przyrodniczej. Zakres kompensacji przyrodniczej może zostać określony, zgodnie z art. 75 ust. 4 i 5 prawa ochrony środowiska w pozwoleniu na budowę lub w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ze względu na charakter planu oraz brak znaczących negatywnych oddziaływań na elementy środowiska w prognozie oddziaływania na środowisko nie proponuje się działań zapobiegawczych lub minimalizujących negatywne oddziaływania. Działania wymienione powyżej wskazane w projekcie mpzp są wystarczające dla prowadzenia zagospodarowania zgodnego z zasadami zrównoważonego rozwoju.

8. MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000

Na analizowanym obszarze, jak i na całym terenie miasta Rybnik ani w jego sąsiedztwie nie występują obszary Natura 2000. Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby oddziaływać na cele, przedmiot ochrony i integralność jakiegokolwiek obszaru Natura 2000, więc nie ma potrzeby rozpatrywania rozwiązań alternatywnych.

9. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Na etapie projektu planu nie wprowadzono konkretnych rozwiązań mających na celu analizę skutków realizacji oraz częstotliwości jej przeprowadzania. Zakres planu określony w ustawie z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2020 poz. 293) oraz w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. Nr 164, poz. 1587) nie przewiduje możliwości określenia monitoringu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Wskazanie takie byłoby niezgodne z przepisami prawa i znacząco wykraczałoby poza ustawowe kompetencje Rady Miasta. Należy jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w celu oceny aktualności studium i planów miejscowych wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium. W ramach tej analizy również mogą zostać ocenione skutki dla środowiska zachodzące w wyniku realizacji projektowanego dokumentu.

Jednocześnie skutki realizacji postanowień planu będą podlegały bieżącemu monitoringowi odpowiednich służb ochrony środowiska, służb ochrony przyrody, organów administracji oraz organizacji ekologicznych. Bardzo ważna jest również postawa obywateli, którzy powinni reagować natychmiastową interwencją w przypadku stwierdzenia wystąpienia uciążliwości.

10. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego objęto obszar położony w mieście Rybnik, w dzielnicy Chwałęcice (część południowa) i dzielnicy Stodoły (część północna) obejmujący Zbiornik Pniowiec i jego otoczenie. Powierzchnia obszaru objętego planem wynosi ok. 92,7 ha. MPZP opracowywany jest na podstawie uchwały Nr 636/XLII/2017 z dnia 16 listopada 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej obszar w rejonie ulicy Rudzkiej (MPZP 52), przy czym obecnie procedowana jest część terenu. W 2018 r. procedowano południowo-wschodnią część terenu, gdzie wyznaczono teren kąpieliska, projekt ten został oznaczony jako mpzp 52-1. Celem zmiany planu było wskazanie możliwości rozwoju Zbiornika Pniowiec i jego otoczenia wraz z potrzebną infrastrukturą.

Projekt planu wskazuje tereny na zachodnim i północnym brzegu stawu 3WS położonego po południowej stronie Zbiornika Pniowiec jako tereny US (teren 5US i 6US). Również teren położony pomiędzy ul. Pniowską, a Zbiornikiem Pniowiec wskazano jako teren usług sportu i rekreacji 3 US i 4US, a także tereny położone na północno-zachodnim i północno-wschodnim brzegu zbiornika – tereny 1US i 2US.

Spośród terenów zabudowy mieszkaniowej generalnie wskazywano nowe tereny w oparciu o poszerzenie terenów już istniejących, miejscami jednak dość znaczne. Większe powierzchnie do tej pory niezabudowane to teren pomiędzy ul. Rudzką i ul. Łabędzią (znajduje się tu ugorowany grunt rolny, 11MN) i teren po zachodniej stronie ul. Łabędziej (Łąka, 12MN). Na terenie na południe od kąpieliska wskazano parking 1KP, jest on tu bardzo potrzebny, gdyż do tej pory użytkownicy kąpieliska mieli ogromny problem z zaparkowaniem samochodów. Na pozostałych terenach następuje uzupełnienie zabudowy, z tym, że generalnie zabudowane zostaną luki pomiędzy istniejącą już zabudową, zagospodarowane jako przydomowe ogrody, nieużytki, trawniki, składy materiałów budowlanych itp. Projekt planu nie wskazuje żadnych nowych dróg tak publicznych, jak i wewnętrznych. Dużą część terenów rolnych i leśnych, głównie w części południowo-wschodniej pozostawiono w stanie obecnym, wolnym od zabudowy. Teren wokół zbiornika, gdzie dominują zbiorowiska szuwarowe wskazano jako tereny zieleni urządzonej. Dodatkowo w tekście projektu ustalono następujące zasady w zakresie ochrony przyrody brzegu zbiornika:

- nakazuje się zachowanie istniejących cieków naturalnych;
- zakaz niszczenia szuwarów i roślinności przybrzeżnej wód powierzchniowych;
- zakaz lokalizowania obiektów budowlanych w odległości 5 m od linii rozgraniczającej terenu o symbolu 3WS za wyjątkiem dwóch pomostów na terenach o symbolach 5US i 2ZP.

W wyniku realizacji ustaleń planu wokół stawu położonego w części południowej (teren 2WS) Zbiornika Pniowiec, gdzie obecnie dominują zbiorowiska wodno-błotne powstanie zabudowa usług sportu i rekreacji 5US i 6US. **W celu zabezpieczenia istniejących tu zbiorowisk roślinnych wprowadzono wskazane powyżej ustalenia. Również**

pozostawienie pozostałej części brzegów zbiornika oraz stawu położonego w części zachodniej w obrębie terenów zieleni urządzonej ma na celu przeciwdziałanie procesom urbanizacyjnym. Część terenu zbiornika przy mniejszym stawie zostanie zabudowana, ale na pozostałym obszarze roślinność szuwarowa pozostanie w stanie obecnym.

Na terenie Parku Krajobrazowego CKKRW (powierzchnia ok. 50000 ha) występuje kilkaset mniejszych i większych stawów zgrupowanych często w całe zespoły stawowe. Wymienić tu można np. stawy w rezerwacie Łęczczok, stawy w dolinie Suminy w gminie Lyski, stawy w rejonie Żor (tzw. Pojezierze Palowickie) i szereg, szereg innych. Duża część z ich brzegów porośnięta jest szuwarami i zadrzewieniami o charakterze łęgowym, podobnymi do tych, które występują na terenach 5US i 6US. Nawet jeżeli zbiorowiska na tych terenach zostałyby zniszczone (co jednak nie powinno się stać, gdyż wprowadzono odpowiednie zabezpieczenia) to stanowią one jedynie znikomą część wszystkich zbiorowisk wodno-błotnych położonych na terenie PK CKKRW. Ewentualny ubytek siedlisk będzie niezauważalny w skali parku i nie wpłynie na cele ochrony parku i jego przyrodę.

Prognoza ma na celu określenie prawdopodobnych skutków realizacji ustaleń planu na poszczególne elementy środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne i dobra kultury. Została ona wykonana zgodnie z obowiązującym przepisami.

Analizowany obszar położony jest w mieście Rybnik, w dzielnicy Chwałęcice (część południowa) i dzielnicy Stodoły (część północna) i generalnie obejmuje Zbiornik Pniowiec i jego otoczenie. Granicę wschodnią stanowi ul. Rudzka i częściowo ul. Łabędzia, granicę południową ul. Pniowska. Pozostałe granice przebiegają nieregularnie, polnymi drogami lub po wydzieleniach ewidencyjnych działek. Granica zachodnia obszaru opracowania mpzp stanowi jednocześnie granicę miasta Rybnik z gminą Lyski. Powierzchnia obszaru objętego planem wynosi ok. 92,7 ha. W budowie geologicznej analizowanego obszaru udział biorą osady czwartorzędowe zalegające na starszych utworach trzeciorzędowych i karbońskich. Po wybudowaniu Zbiornika Rybnickiego obszar ten został zalany wodą, tak więc obecnie budowa geologiczna została przekształcona. Całą centralną część analizowanego obszaru stanowi Zbiornik Pniowiec, boczny zalew Zbiornika Rybnik. Inne nazwy tego zbiornika to Zatoka Pniowiec, Zalew Pniowiec lub po prostu Pniowiec. Rzędna piętrzenia wynosi tu ok. 221 m n.p.m. Zbiornik ten powstał na początku lat 70 w związku z budową Elektrowni Rybnik. Na brzegu Zbiornika Pniowiec, który znajduje się poza granicami opracowania znajduje się niewielka plaża i kąpielisko utworzone w 2018 r. (dla tego celu uchwalono mpzp stanowiący pierwszy etap niniejszego mpzp o nazwie mpzp 52-1). Po stronie południowej i po stronie zachodniej Zbiornika Pniowiec znajdują się dwa mniejsze zbiorniki odcięte groblami po których biegną drogi. Oba te zbiorniki, choć formalnie stanowią część Pniowca, raczej stanowią stawy hodowlane o nieco innym charakterze niż główny zbiornik. Powierzchnia Zbiornika Pniowiec to ok. 25 ha (łącznie z częścią położoną poza mpzp), staw położony w części zachodniej zajmuje ok. 1,3 ha, staw położony w części południowej ok. 3,6 ha. W części zachodniej do zbiornika uchodzi Dopływ do zb. Pniowiec. Według Mapy Hydrogeologicznej Polski ark. Rydułtowy na zdecydowanej większości analizowanego

obszaru nie występują użytkowe poziomy wodonośne. Jedynie w części położonej na północnym - wschodzie (rejon ul. Lechickiej i ul. Rudzkiej) wydzielono użytkowy czwartorzędowy poziom wodonośny 3abQ-QIII związany z doliną Rudy. Centralną część analizowanego obszaru stanowi Zbiornik Pniowiec, którego rzędna piętrzenia wynosi ok. 221 m n.p.m. Ponad zbiornikiem wznoszą się zbocza doliny dawnego Dopływu do zb. Pniowiec, które formowane były w obrębie płaskich wysoczyzn morenowych, równin wodnolodowcowych oraz fragmentów moren czołowych. W najwyższych położeniach (część zachodnia i południowa) rzędne wynoszą ok. 235 m n.p.m., w części północno-wschodniej ok. 228 m n.p.m. Elementami ukształtowania terenu o charakterze antropogenicznym są groble oraz sam zbiornik. W okresie jego budowy doszło tu do znaczących zmian ukształtowania terenu, które jednak obecnie nie są już widoczne. Zgodnie z mapą glebowo-rolniczą w części położonej na południe od zbiornika występują gleby brunatne wyługowane i brunatne kwaśne, gleby pseudobielicowe oraz czarne ziemie zdegradowane i gleby szare. W części położonej na północ od zbiornika występują gleby brunatne wyługowane i brunatne kwaśne. Spośród kompleksów rolniczej przydatności gleb wydzielono tu głównie gleby kompleksu żyniego słabego oraz gleby kompleksu żyniego bardzo słabego. W niższych położeniach licznie występują użytki zielone średnie. Zgodnie z mapą ewidencyjną wydzielono tu grunty orne klas RIVa, RIVb, RV i RVI. Miejscami występują również łąki klas IV i V. Zwykle gleby na gruntach klasy IV pozostają w użytkowaniu rolnym, a na gruntach klas V i VI są odłogowane i często zarastają krzewami i drzewami. Duża tego typu powierzchnia zadrzewiona znajduje się po północno-wschodniej stronie zbiornika, rośnie tu zadrzewienie mające już obecnie charakter leśny, nie jest ono jednak ujęte w ewidencji jako las. W głębokim podłożu analizowanego terenu znajduje się złożo węgla kamiennego „Jejkowice” (ID Midas nr 9525). Złożo to nie jest eksploatowane, ani przewidywane do eksploatacji, nie wydzielono tu również obszarów i terenów górniczych. Całą centralną część analizowanego obszaru stanowi Zbiornik Pniowiec, boczny zalew Zbiornika Rybnik. Brzegi zbiornika porastają przeważnie rozległe trzcinowiska oraz zakrzewienia o charakterze łąkowym z wierzbą i olchą. Od strony ul. Rudzkiej brzeg zbiornika stanowi grobla, której brzegi porasta wykaszana trawa, po wierzchu grobli przebiega ul. Rudzka. Od strony ul. Pniowskiej również znajduje się grobla, której brzegi porastają zakrzaczenia z dereniem świdwą. Poza południowo-wschodnią granicą obszaru znajduje się piaszczysta plaża, w okresie letnim licznie odwiedzana przez wypoczywających. Miejsce to wykorzystywane jest do wypoczynku przez plażowiczów, a także do parkowania samochodów, biwakowania, wyprowadzania psów i innych tego typu aktywności.

Na południe od ul. Pniowskiej znajduje się boczny staw, który odgradzony jest groblą. Podobnie jak i w przypadku zbiornika głównego także i brzegi tego zbiornika porastają szuwały trzcinowe a jego obrzeża porastają zadrzewienia o charakterze łąkowym i olsowym. Podobny charakter ma zbiornik znajdujący się w części północno-zachodniej, z tym że tu powierzchnie szuwarów mają zdecydowanie większy zasięg.

Na pozostałym obszarze dominują grunty orne, łąki oraz niewielkie zadrzewienia, gdzieś tam także pojawia się zabudowa mieszkaniowa. W części położonej pomiędzy

ul. Łabędzią i ul. Rudzką znajdują się ugorowane grunty orne, na niewielkiej części tego terenu znajduje się również ogródek piwny, który funkcjonuje w okresie letnim, wtedy i gdy pobliskie kąpielisko. Wzdłuż ul. Łabędziej znajduje się zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, a w części centralnej duża łąka (pomiędzy ul. Łabędzią, a bocznym stawem Zbiornika Pniowiec). W kierunku zachodnim, po obu stronach ul. Pniowskiej kontynuują się grunty orne i łąki. Po południowo-zachodniej stronie mniejszego stawu znajduje się niewielka osada złożona z pojedynczych zabudowań. Dalej w kierunku zachodnim znajdują się zabudowania dawnej wsi Pniowiec, najciekawszym elementem tej osady jest ogromny dąb szypułkowy, który rośnie tuż przy drodze – został on objęty ochroną jako pomnik przyrody. Idąc dalej w kierunku zachodnim wzdłuż ul. Pniowskiej rozciągają się mozaiki pól i niewielkich lasów – są to lasy komunalne należące do miasta Rybnik. Zgodnie z uproszczonym planem urządzania lasu znajdują się tu kolejno następujące powierzchnie: brzoza 90 lat, dąb 90 lat, sosna 110 lat, dąb 30 lat i dąb 60 lat. Zadrzewienia mają charakter gospodarczy, ale ze względu na położenie pośród terenów rolnych oraz generalnie starszy wiek mają one podwyższoną wartość przyrodniczą.

Na północnym brzegu Zbiornika Pniowiec również występuje mozaika terenów rolnych, lasów oraz zabudowy. W części północno-zachodniej występują grunty orne. W części centralnej oraz w części północno-wschodniej (pomiędzy ul. Lechicką i ul. Rudzką) występuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Nad brzegiem Zbiornika Pniowiec rosną zadrzewienia, które powstały na skutek wieloletniego ugorowania gruntów rolnych. Dawniej rosły tu pojedyncze zadrzewienia o czym świadczą rosnące tu dęby, wierzby czy topole, obecnie jednak teren ten ma charakter lasu z podrostem wierzby, osiki, robinii akacjowej, czeremchy amerykańskiej. Drzewa te i krzewy wyrosły na skutek naturalnej sukcesji, ich wiek to ok. 30 lat. Las ten w ewidencji gruntów nie jest wydzielony jako grunt leśny, wskazano tu teren rolny R.

Na analizowanym obszarze występuje szereg interesujących wartości przyrodniczych do których przede wszystkim zaliczyć można brzegi zbiornika z licznymi trzcinowiskami oraz zadrzewieniami o charakterze olsowym lub łęgowym. Właściwie porastają one cały brzeg zbiornika, w jednych miejscach nieco szerzej, w innych bardziej wąsko. Najmniej tego typu siedlisk jest od strony północno-wschodniej, tu teren dość intensywnie wykorzystują wędkarze. Najciekawsze pod względem przyrodniczym są dwa mniejsze stawy położone w części południowej i zachodniej obszaru. Teren ten ma również dużą wartość przyrodniczą nie tylko ze względu na występujące tu wartościowe siedliska, ale też ze względu na występowanie blisko siebie mozaiki różnorodnych ekosystemów rolnych, leśnych i wodnobotnych.

Cały analizowany teren położony jest w Parku Krajobrazowym Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich, znajduje się tu również pomnik przyrody dąb szypułkowy. Na obszarze objętym planem nie występują zabytki ujęte w Rejestrze Zabytków Województwa Śląskiego, znajdują się natomiast dwa obiekty ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków oraz trzy stanowiska archeologiczne.

Projekt planu nie wprowadza nowych terenów i sposobów zagospodarowania, które w sposób znaczący mogłyby pogorszyć jakość wód powierzchniowych, a w szczególności takich, które kolidowałyby z istniejącym zbiornikiem, w sposób który powodowałby jego likwidację czy znaczącą zmianę sposobu zagospodarowania. Niewątpliwie powstanie nowej zabudowy usług sportu i rekreacji, w tym przystani wpłynie na zwiększenie ilości odprowadzanych ścieków, jednak jest to problem marginalny, biorąc pod uwagę fakt niemal całkowitego skanalizowania miasta Rybnik oraz niewielkie powierzchnie terenów przeznaczone do urbanizacji. W kontekście położenie terenu bezpośrednio nad zbiornikiem wodnym rozwiązanie kwestii odprowadzania ścieków będzie ważnym problemem na etapie projektowym. Na analizowanym terenie istnieje możliwość zaprojektowania obiektów w sposób, który nie będzie powodował zanieczyszczeń. Dodatkowo teren wokół zbiornika, gdzie dominują zbiorowiska szuwarowe wskazano jako tereny zieleni urządzonej. Na skutek ustaleń projektu planu nie zachodzi konieczność pozyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych, gdyż do urbanizacji nie wskazuje się gruntów klasy III (nie występują one na tym obszarze). Nie zajdzie również konieczność uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne – gleby tego typu występują na analizowanym obszarze, ale nie są wskazane do zabudowy. Zadrzewienia w północno-wschodniej części zbiornika nie zostały w ewidencji gruntów ujęte jako Ls, nie ma tu więc potrzeby uzyskiwania zgody leśnej, choć teren ten wskazano do zabudowy jako tereny 2US.

W wyniku realizacji ustaleń planu wokół stawu położonego w części południowej (teren 3WS) Zbiornika Pniowiec, gdzie obecnie dominują zbiorowiska wodno-błotne powstanie zabudowa usług sportu i rekreacji 5US i 6US. **W celu zabezpieczenia istniejących tu zbiorowisk roślinnych wprowadzono odpowiednie ustalenia w projekcie mpzp.** Również pozostawienie pozostałej części brzegów zbiornika oraz stawu położonego w części zachodniej w obrębie terenów zieleni urządzonej ma na celu przeciwdziałanie procesom urbanizacyjnym. Część terenu zbiornika przy mniejszym stawie zostanie zabudowa, ale na pozostałym obszarze roślinność szuwarowa pozostanie w stanie obecnym.

Reasumując na terenach przewidzianych w planie do urbanizacji – **za wyjątkiem terenów 5US i 6US** - nie występują stanowiska roślin chronionych czy cenne siedliska przyrodnicze, a zmiana planu nie przyczyni się do znaczącego pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego **poza wymienionymi dwoma terenami**. Duża powierzchnia brzegu zbiornika poza terenem objętym zmianą jako tereny US pozostanie niezabudowana w ramach terenów ZP, w tym również powierzchnie bardziej wartościowe, z większymi powierzchniami szuwarów czy zakrzaczeń, będą one pełniły funkcje przyrodnicze.

Na terenie Parku Krajobrazowego CKKRW (powierzchnia ok. 49500 ha) występuje kilkaset mniejszych i większych stawów zgrupowanych często w całe zespoły stawowe. Wymienić tu można np. stawy w rezerwacie Łęczczok, stawy w dolinie Suminy w gminie Łyski, stawy w rejonie Żor (tzw. Pojezierze Palowickie) i szereg, szereg innych. Duża część z ich brzegów porośnięta jest szuwarami i zadrzewieniami o charakterze łęgowym, podobnymi do tych, które występują na terenach 5US i 6US – jest to zbiorowisko typowe w obrębie PK CKKRW. Nawet jeżeli zbiorowiska na tych terenach zostałyby zniszczone (co jednak nie

powinno się stać, gdyż wprowadzono odpowiednie zabezpieczenia) to stanowią one jedynie znikomą część wszystkich zbiorowisk wodno-błotnych położonych na terenie PK CKRW. Ewentualny ubytek siedlisk będzie niezauważalny w skali parku i nie wpłynie znacząco na prawdopodobny cel jego ochrony – ubytek wód powierzchniowych (stawów) oraz zachowanie siedlisk związanych z gospodarką wodno-stawową, a więc pasów szuwarów i lasów łęgowych oraz związane z tymi siedliskami populacje gatunków chronionych.

Należy zwrócić uwagę, że jak do tej pory nie wykonano inwentaryzacji przyrodniczej parku, ani nie wskazano co jest elementem jego ochrony. Wskazane w projekcie planu ustalenia ograniczające negatywne oddziaływania (zachowanie pasów szuwarów, zachowanie dużej części terenów ZP) ustalają rozsądny kompromis pomiędzy potrzebami ochrony przyrody, a zagospodarowaniem turystycznym Zbiornika Pniowiec.

Poniżej przedstawiono zestawienie nakazów i zakazów, które znalazły się w rozporządzeniu z 1993. Jak wyraźnie widać, żaden zakaz nie jest złamany ustaleniami projektu mpzp.

Wzrost stopnia urbanizacji może nieznacznie wpłynąć na jakość powietrza atmosferycznego na skutek niskiej emisji. Nie przewiduje się znaczącego pogorszenia jakości klimatu akustycznego. Na analizowanym obszarze nie występują tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemnych, ani narażone na niebezpieczeństwo powodzi.

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko.

Na etapie oceny projektu planu nie wprowadzono konkretnych rozwiązań mających na celu analizę skutków realizacji oraz częstotliwości jej przeprowadzania, nie ustalono również prac kompensacyjnych, gdyż ustawodawca nie przewiduje wprowadzenia takich rozwiązań w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby wpłynąć na cele, przedmiot ochrony oraz integralność jakiegokolwiek obszaru Natura 2000 w związku z czym nie ma potrzeby wprowadzenia rozwiązań alternatywnych.

11. LITERATURA

- Absalon D., Jankowski A.T., Leśniok M., Mapa Hydrograficzna i Sozologiczna Polski w skali 1: 50000, ark. Rybnik, Gugik, Warszawa, 1995 r.;
- Absalon D., Leśniok M., Przewodnik przyrodniczy po Rybniku, Infomax-Katowice, Rybnik, 1999 r.;
- Bernacik A., Spychała M., Programowanie ochrony środowiska w gminie, Sorus, 2007 r.;
- Centralna Baza Danych Geologicznych – strona internetowa PIG, <http://baza.pgi.gov.pl/>;
- Chmura A., Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Rybnik, PIG, Warszawa 1998 r.;
- Gałka M. i in., Mapa Geośrodowiskowa Polski, ark. Rybnik, PIG, Warszawa, 2004 r.;
- Informacja o stanie środowiska 2008, WIOŚ Katowice, 2009 r.;
- Infogeoskarp – strona internetowa PIG, <http://baza.pgi.gov.pl/>;
- Kondracki J., Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa 2001 r.;
- Kotliccy G. i S., Mapa geologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Gliwice, WG, Warszawa, 1979 r.;
- Kotlicka G., Wagner J., Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Gliwice, WG, Warszawa, 1986 r.;
- Lipiński A. „Planowanie przestrzenne a wydobywanie kopalin” w „Aktualne problemy ochrony środowiska 2008” red G. Dobrowolski, Ecausa, 2008 r.;
- Matuszkiewicz W. [red], Potencjalna roślinność naturalna Polski – Mapa przeglądowa 1:300000 ark. 11, PAN, Warszawa , 1995 r.;
- Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone na potrzeby projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnik, Biuro Rozwoju Regionu Spółka z o.o., Katowice, 2014 r.;
- Różkowski A. [red.], 1997: Mapa warunków występowania, użytkowania, zagrożenia i ochrony zwykłych wód podziemnych Górnośląskiego Zagłębia Węglowego i jego obrzeżenia; 1 : 100 000. PIG, Warszawa;
- Sarnacka Z., Szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Rybnik, PIG, Warszawa 1959 r.;
- Skrzypczyk L. [red], 2003: Mapa wstępnej waloryzacji Głównych Zbiorników Wód Podziemnych 1:800000, PIG, Warszawa;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika przyjętego Uchwałą Nr 370/XXIII/2016 Rady Miasta Rybnika z dnia 30 czerwca 2016 r.;
- Waloryzacja przyrodnicza miasta Rybnika, Aleko, Katowice, listopad 1997 r.;

12. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

Fot. 1 Plaża we wschodniej części Zbiornika Pniowiec (poza obszarem opracowania)

Fot. 2 Zbiornik Pniowiec, widok z plaży w kierunku północno-zachodnim

Fot. 3 Ul. Pniowska, grobla pomiędzy głównym zbiornikiem, a stawem położonym w części południowej

Fot. 4 Staw w części południowej, widok w kierunku ul. Pniowskiej

Fot. 5 Staw w części południowej, widok w kierunku południowo-zachodnim

Fot. 6 Staw w części południowej, widok z ul. Łabędziej

Fot. 7 Nieużytki ruderalne pomiędzy ul. Łabędzią i ul. Rudzką

Fot. 8 Ul. Łabędzia, widok w kierunku południowym

Fot. 9 Widok na teren SUS z ul. Pniowskiej (widok w kierunku południowo-wschodnim)

Fot. 10 Ul. Pniowska, widok w kierunku zachodnim

Fot. 11 Widok na główny zbiornik z ul. Pniowskiej

Fot. 12 Pomnik przyrody przy ul. Pniowskiej

Fot. 13 Widok na Zbiornik Pniowiec z zachodniej części ul. Pniowskiej

Fot. 14 Ul. Pniowska w zachodniej części terenu

Fot. 15 Tereny rolne w zachodniej części analizowanego obszaru, widok w kierunku północno-zachodnim

Fot. 16 Tereny rolne w zachodniej części analizowanego obszaru, widok w kierunku północno-wschodnim

Fot. 17 Zachodnia granica terenu

Fot. 18 Ścieżka rowerowa, która oplata Zbiornik Pniowiec

Fot. 19 Zbiornik Pniowiec, widok z grobli, która oddziela staw w części zachodniej

Fot. 20 Staw położony na zachód od głównego zbiornika

Fot. 21 Szuwary trzcinowe na północnym brzegu stawu

Fot. 22 Grobla pomiędzy głównym zbiornikiem, a stawem w części zachodniej

Fot. 23 Tereny rolne na północno-zachodnim brzegu zbiornika

Fot. 24 Zbiornik Pniowiec, widok od strony północnej

Fot. 25 Ul. Lechicka, północno-wschodnia część obszaru

Fot. 26 Widok z ul. Lechickiej w kierunku południowym

Fot. 27 Ul. Lechicka

Fot. 28 Widok z ul. Lechickiej w kierunku południowo-wschodnim na Zbiornik Rybnicki

Fot. 29 Ul. Lechicka w części północno-wschodniej

Fot. 30 Tereny rolne pomiędzy ul. Rudzką i ul. Lechicką

Fot. 31 Droga opłatająca Zbiornik Pniowiec od strony północno-wschodniej

Fot. 32 Zbiornik Pniowiec, widok od strony ul. Rudzkiej

Fot. 33 Widok z ul. Rudzkiej na północno-wschodnią część brzegu zbiornika

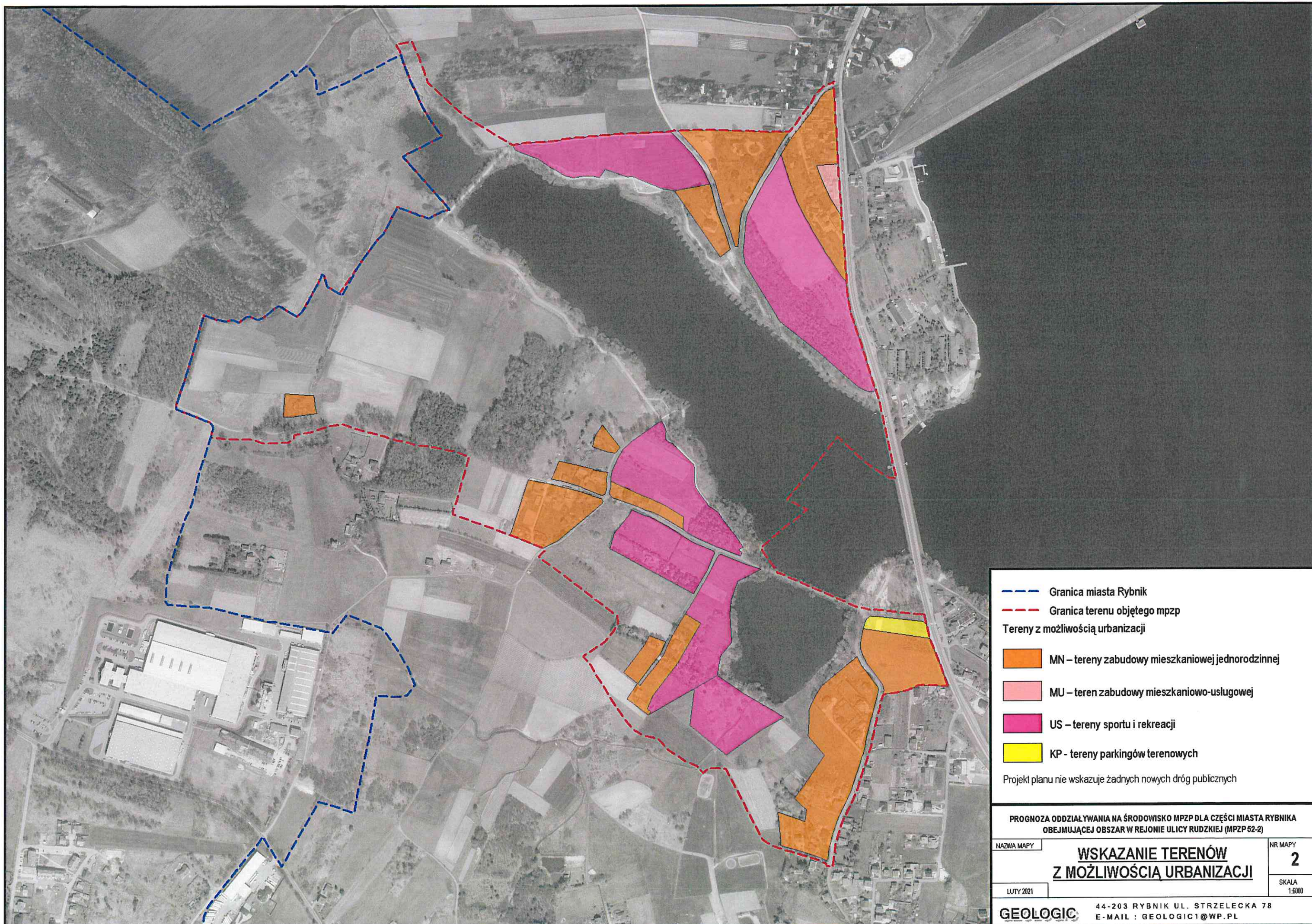

Fot. 34 Widok z ul. Rudzkiej na południowo-wschodnią część brzegu zbiornika

- Granica miasta Rybnik
--- Granica terenu objętego mpzp
- Tereny z możliwością urbanizacji
- MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
  - MU – teren zabudowy mieszkaniowo-usługowej
  - US – tereny sportu i rekreacji
  - KP - tereny parkingów terenowych
- Projekt planu nie wskazuje żadnych nowych dróg publicznych

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO MPZP DLA CZĘŚCI MIASTA RYBNIKA OBEJMUJĄCEJ OBSZAR W REJONIE ULICY RUDZKIEJ (MPZP 52-2)		
NAZWA MAPY	WSKAZANIE TERENÓW Z MOŻLIWOŚCIĄ URBANIZACJI	NR MAPY 2
LUTY 2021		SKALA 1:5000
GEOLOGIC 44-203 RYBNIK UL. STRZELECKA 78 E-MAIL : GEOLOGIC1@WP.PL		